

CORRENT MARXISTA **INTERNACIONAL**

ESTRATÈGIA SOCIALISTA I PODER OBRER

**UNA APORTACIÓ
AL DEBAT AMB EL
MOVIMENT
SOCIALISTA**

ÍNDIX

ESTRATÈGIA SOCIALISTA I PODER OBRER

Una aportació al debat amb el Moviment Socialista

INTRODUCCIÓ	4
1. L'ESTAT DE DERROTA GLOBAL" I LA CAIGUDA DE L'URSS	6
2. ELS COMUNISTES I LA PRESA DEL PODER	10
3. ELS COMUNISTES I LA LLUITA PER LES REFORMES	15
4. ELS COMUNISTES I LA QÜESTIÓ DEL PARTIT	21

ESTRATÈGIA SOCIALISTA I PODER OBRER

UNA APORTACIÓ AL DEBAT AMB EL MOVIMENT SOCIALISTA

INTRODUCCIÓ

La irrupció del Moviment Socialista (MS) en diverses zones de l'Estat espanyol (Euskal Herria, Catalunya, València, Aragó, Castella i Madrid) és un esdeveniment que els altres comunistes de l'Estat i en l'àmbit internacional hem de celebrar. Destacant la seva importància, el CMI vol establir un diàleg i un intercanvi de punts de vista fraternal amb els camarades del MS, a fi d'aclarir les tasques i les tàctiques que enfronta el moviment comunista.

El Moviment Socialista és la denominació comuna que agrupa diverses organitzacions comunistes de caràcter fonamentalment juvenil que han anat apareixent de manera relativament recent: el Mugimendu Sozialista a Euskal Herria, Horitzó Socialista als Països Catalans, Purna a Aragó i Encuentro por el Proceso Socialista en zones de Castella i Madrid.

És una glopada d'aire fresc i d'esperança en l'ambient ranci i anquilosat de l'esquerra "alternativa" estatal, que va acabar acceptant l'estatu quo del sistema al qual s'ha acabat integrant, i al qual solament es proposa fer-li uns pocs remeis, quan aquest amablement els hi ho permet.

El MS també és una resposta categòrica a l'atzucac al qual ha conduït l'esquerra independentista a Euskal Herria i Catalunya el moviment per l'emancipació nacional en aquests territoris, i als milers de joves que a través seu buscaven un espai militant que tractava de conjugar l'alliberament nacional amb l'alliberament social. Incapaç d'enfrontar-se de manera consistent a l'Estat burgès espanyol, els dirigents de l'esquerra independentista han acabat també acceptant l'estatu quo en els fets, acontentant-se com a objectiu estratègic amb sostenir a qualsevol preu el govern "progressista" de PSOE-Unidas Podemos.

Finalment, i no menys important, aquest nou moviment comunista emergeix com a alternativa a la miriada de grupuscles i sectes estalinistes que pul·lulen per tot l'Estat, amb la seva estretor nacionalista espanyola i el seu socialisme "nacional", i que en general defensen un "obrerisme" carrincló que menysprea les reivindicacions democràtiques d'altres grups oprimits dins de la classe obrera (per sexe, gènere, ètnia, nacionalitat, etc.), participant així en un front únic no declarat amb l'esquerra postmodernista en el foment de la divisió dins de la nostra classe.

El MS declara sense embuts que el seu propòsit és el comunisme internacional i apel·la a la confluència i organització d'un moviment comunista global. I col·loca a la classe obrera com el motor i eix de la lluita per aquesta finalitat. Els companys a més insisteixen, correctament, en la necessitat de la independència política del proletariat. Aquest fi i aquest paper central de la classe obrera en la lluita pel comunisme, que són la característica bàsica del comunisme modern des de la seva fundació fa ja més de 150 anys, coincideixen plenament amb l'horitzó i l'estratègia del Corrent Marxista Internacional.

Els companys del Mugimendu Sozialista a Euskal Herria han demostrat, en particular, una impressionant capacitat d'organització i mobilització, amb esdeveniments de tota mena (manifestacions, escoles, activitats i accions militants) amb la participació activa de milers de joves comunistes. També els companys d'Horitzó Socialista han emergit com una força a tenir en compte, guanyant per a les idees comunistes internacionalistes a una part significativa de les bases de l'organització juvenil independentista Arran, a Catalunya i València.

Més modestament, els companys de Purna i de Encuentro por el Proceso Socialista (EPS), també comencen a aparèixer com un punt de referència, prova d'això va ser l'excel·lent presentació pública d'EPS, el passat 8 d'octubre a Madrid, en un acte amb uns 250 participants.

El MS s'ha embarcat en una campanya valenta d'oposició a les polítiques socialdemòcrates d'Unidas Podemos i l'esquerra independentista, que basen la seva acció política a tractar d'aconseguir reformes parcials a través de les institucions burgeses (parlaments, ajuntaments, etc.) com un fi en si mateix sense qüestionar la dominació de classe de la burgesia, espanyola o nacionalista; i quan no, accepten amb les espatlles encogides les retallades a la despesa social i en els drets democràtics que imposa el sistema.

Els companys del MS tenen tota la raó quan afirmen que en la fase actual de crisi orgànica del sistema capitalista no hi ha espai per a reformes significatives i duradores per a la classe obrera, i que això anul·la en la seva arrel la raó de ser de la socialdemocràcia, convertint-la en copartícip de les polítiques burgeses contra les famílies obreres, com de fet ocorre. Només en la transformació socialista de la societat, amb la propietat col·lectiva dels mitjans de producció sota el control democràtic de la classe treballadora, pot trobar la humanitat una solució als problemes irresolubles que ha creat el capitalisme en la seva fase actual de declivi terminal.

El MS també ha delimitat amb les teories i pràctiques “movimentistes”, de tipus “assembleari” i anarquista, que consideren la “lluita” una fi en si mateix – un tipus de “reformisme” tornat del revés – sense cap horitzó polític de transformació global, merament localista, que desvincula les seves lluites parcials d'una lluita més àmplia contra el sistema, i que no porten aparellades la construcció d'un moviment polític ni l'elevació del nivell de consciència dels seus participants, orientats cap a la transformació del capitalisme. Correctament, el MS entén la lluita per reformes com a part inseparable d'una lluita més àmplia pel socialisme.

La necessitat d'un diàleg

El MS ha publicat bastants escrits i desenvolupat moltes activitats públiques on defensen els seus punts de vista més rellevants sobre una quantitat important de temes: teoria, tàctica, organització del moviment, les fases de la lluita pel comunisme, i l'abolició de la societat de classes. Tot això és crucial i ha d'interessar a tot militant comunista.

El CMI es pren molt seriosament l'activitat i les posicions del MS, i vol entaular un diàleg amb el seu moviment. Ens interessa destacar els acords fonamentals i identificar aquelles posicions on tenim punts de vista diferents, a fi d'establir un debat i intercanvi sa d'idees per a aclarir-los. És per això que iniciem una sèrie d'articles sobre qüestions molt rellevants on apreciem algunes diferències entre les nostres organitzacions amb relació a teoria, estratègia i tàctica que volem abordar. Tals són, entre altres: el balanç de l'existència de l'URSS i les raons de la seva caiguda, l'estratègia per a la presa del poder per la classe obrera i assolir el socialisme, l'enfocament comunista de la lluita per reformes, i el caràcter del Partit Comunista de masses. A cadascun d'aquests aspectes dedicarem un article al llarg d'aquest document.

Volem aclarir que per a l'elaboració de la nostra crítica a determinades posicions del Moviment Socialista hem pres com a base, principalment, textos d'Horitzó Socialista (HS) i del Encuentro por el Proceso Socialista (EPS), perquè ens semblaven que expressaven d'una manera més nítida les posicions generals del Moviment Socialista. Tot i això, entenem que ambdues organitzacions tenen una existència molt recent i és possible que les seves posicions estiguin encara en procés de desenvolupament, a més del fet que no necessàriament totes les organitzacions que conformen a l'Estat espanyol el Moviment Socialista han de defensar exactament les mateixes posicions en tots els aspectes.

Estratègia socialista i poder obrer (I)

Una aportació al debat amb el Moviment Socialista

“L’estat de derrota global” i la caiguda de l’URSS

“L’estat de derrota global” i la “presa de l’Estat”

En un recent article dels companys de Encuentro por el Proceso Socialista (EPS) se sintetitza el fonamental de les seves posicions en matèria d’estratègia i de fonamentació teòrica de les seves activitats, posicions que són comunes a tot el MS en el conjunt de l’Estat espanyol. Ens referim a: *Sobre medios y fines. Reflexiones para el momento político*.¹

Per a començar, l’article dels companys d’EPS afirma:

“Per a la construcció d’aquesta alternativa [socialista], és necessari dur a terme una **recomposició teòrica i pràctica del socialisme**. Aquesta recomposició, que parteix del tancament definitiu del passat cicle revolucionari i el fracàs de les diverses expressions i propostes socialistes que es van donar en el seu si, té com a primer objectiu **sortir de l’estat de derrota global** en el qual portem sumides diverses dècades, el qual ha conduït al fet que el socialisme sigui totalment estrany i poc desitjable per a la immensa majoria de la classe treballadora.”

Encara que no compartim el to lleugerament ombrívol dels companys sobre la situació general – en realitat, estem entrant en un període tempestuós de lluita de classes que obrirà innumbrables oportunitats revolucionàries, i on les idees comunistes comencen a tenir un atractiu en capes creixents de la joventut de molts països – volem detenir-nos en les conclusions que semblen derivar del que anomenen “estat de derrota global”.

Amb aquesta denominació els companys semblen referir-se, d’una banda, a la desaparició de l’URSS i d’altres Estats obrers deformats de l’antiga Europa de l’Est, establerts després de la 2a Guerra Mundial; i, per l’altra, al reconeixement, cert, que les idees del marxisme revolucionari i del comunisme encara representen una petita minoria en l’esquerra mundial. Amb això semblen deduir que es necessita una revisió o actualització de la teoria revolucionària i en la manera pràctica de lluitar pel comunisme (“una recomposició teòrica i pràctica del socialisme”), com si hi hagués hagut una falla en la teoria mateixa o una aplicació incorrecta que expliquessin aquesta derrota.

És significatiu que, per a treure aquesta conclusió, en els seus diversos escrits, els companys del MS no parteixin d’una anàlisi o balanç històric de l’ocorregut a l’URSS, ni tan sols de la mateixa Revolució Russa, ni de l’esdevenir de la Internacional Comunista. En realitat, no es troba – o no hem pogut trobar – cap anàlisi sobre aquesta matèria en els escrits publicats en les seves pàgines web.

La correcció d’una idea o teoria, la seva correspondència amb la realitat, només pot verificar-se en la pràctica. I, enfront d’això, no és suficient quedar-se en els fets superficials donats (acreditar simplement la desaparició de l’URSS), sinó que cal estudiar a consciència les causes motrius que van portar a aquest resultat. L’única referència remota que es troba en les posicions del MS amb relació a les possibles causes del fracàs de l’URSS és el seu rebuig, que després abordarem, al que anomenen “l’assalt” o la “presa insurreccional” de l’Estat. D’això podria inferir-se que la causa dels mals que van arruïnar el desenvolupament de l’URSS i del comunisme va ser la presa insurreccional del poder per la classe obrera russa, sota la direcció del Partit bolxevic, que el MS entén com la “presa de l’Estat”. Així, se suposa que en ser l’Estat un instrument de dominació sobre les classes oprimides, aquest Estat va absorbir al nucli dirigent del Partit bolxevic després de la Revolució Russa de 1917, tornant-se ell mateix contra aquestes classes oprimides, reproduint una dinàmica d’opressió i establint un règim fallit que finalment va fracassar.

El problema d’aquesta anàlisi és que, d’una banda, deixa de costat la teoria marxista de la revolució proletària i de l’Estat, tal com la van formular Marx, Engels i Lenin; i, d’altra banda, i més important encara, passa per alt els fets històrics concrets que van tenir lloc.

Un estudi atent del caràcter de la Revolució Russa i de la història de l’URSS té una gran importància en el nostre debat amb els companys del MS, perquè d’unes conclusions que ells han tret d’aquestes experiències, i que considerem incorrectes, han erigit tot el cos doctrinal de la seva estratègia socialista. D’aquí la rellevància que li donem en aquesta contribució, i a la qual dediquem aquesta primera part del nostre debat amb els companys.

Com va triomfar la Revolució Russa de 1917?

En primer lloc, el Partit bolxevic mai va prendre el control de l’Estat rus. De la mateixa manera que és falsa la pro-

1 <https://crisismedio.com/2022/10/16/sobre-medios-y-fines-reflexiones-para-el-momento-politico/>

paganda burgesa que la presa del poder d’octubre de 1917 va consistir en un “cop d’estat”, un “putsch”, comès pels dirigents bolxevics.

La Revolució Russa va ser la revolució més democràtica de la història. Va durar nou mesos, de febrer a octubre de 1917, i durant aquest període va haver-hi una situació de “doble poder”. D’una banda, estava el poder oficial de la burgesia, aliada amb la noblesa terratinent, representat pel govern provisional establert al començament de març de 1917 – al costat del seu arsenal de jutges, administració estatal, policies i oficials de l’exèrcit. I, d’altra banda, estava el poder obrer representat pels “soviets”, consells de delegats obrers sorgits en la revolució i que eren triats directament a les fàbriques, als barris obrers, fins i tot a les aldees i barracons dels soldats. La massa d’obrers i camperols va seguir i va donar suport al poder representat pels “soviets”. Els bolxevics van aconseguir una majoria aclaparadora en els soviets de tota Rússia l’octubre de 1917 amb votacions democràtiques en cada fàbrica, barri, aldea i comitè de soldats. La mateixa presa del poder el 25 d’octubre (o 7 de novembre, en el calendari modern) va ser votada aclaparadorament en el II Congrés dels soviets de tota Rússia, per centenars de delegats que representaven a milions de treballadors i camperols. En cas de no haver procedit així i no haver pres el poder, la revolució hauria estat derrotada i s’hauria establert a Rússia, no una democràcia burgesa idíl·lica, sinó una dictadura policíaca-militar sagnant.

Com dèiem en un paràgraf anterior, lluny de prendre el control del vell Estat tsarista, com també va fer la Comuna de París 46 anys abans, la classe obrera el va destruir de soca-rel i va construir-ne un de nou, basat en els organismes de poder obrer i camperol que van emergir en la revolució, els soviets. La revolució va dissoldre l’Exèrcit amb el seu cos d’oficials, l’odiada policia, les institucions burgeses, l’aparell judicial i l’alta administració.

Havent deixat clara la dinàmica real de la Revolució Russa i la manera en què es va dur a terme la presa del poder per la classe obrera en aquest país, hem de continuar amb la qüestió més important: si la Revolució Russa es va desenvolupar de manera correcta, en essència, per què va fracassar l’URSS? Per què va degenerar primer, i va ser derrotada posteriorment?

La degeneració de l’URSS

Per a respondre a aquestes qüestions, hem de tornar novament als fets. La causa més general de la degeneració burocràtica de l’URSS va ser que la revolució va quedar aïllada durant anys en un país pobre i endarrerit, econòmicament i culturalment, assetjat per l’imperialisme, qui va organitzar una intervenció militar externa durant tres anys després de la revolució de 1917. Aquest aïllament es va reforçar amb el fracàs de l’onada revolucionària que va sacsejar a tota Europa en els anys immediatament posteriors: a Alemanya, Finlàndia, Itàlia, Hongria, Baviera, Espanya, etc. per la traïció de la socialdemocràcia, que es mantenia com una força de masses després de girar

a l’esquerra en paraules, i per la joventut i inexperiència dels nous partits comunistes que es van formar precipitadament i no van poder aprofitar-se de la situació. Va ser aquest aïllament prolongat el que va provocar una involució interna a l’URSS, sumat al cansament i la penúria de les masses treballadores, que es van anar apartant de l’activitat política, el buit de la qual va ser ocupat progressivament per l’aparell del partit i de l’Estat soviètic. És a dir, lluny d’atenuar-se les contradiccions socials dins de l’URSS, aquestes es van exacerbar notablement a causa de tot l’anterior, d’aquí ve que el poder de l’Estat obrer en lloc de relaxar-se es reforçés a nivells extrems per evitar que la societat soviètica es desintegrés. L’aparell de l’Estat i del Partit Comunista rus, la fracció majoritària del qual havia perdut la fe en la revolució mundial i en la capacitat de la classe obrera europea de fer la revolució, va establir un control burocràtic creixent en l’Estat soviètic i l’economia, adoptant un punt de vista nacionalista i conservador. Aquesta va ser la fracció encapçalada per Stalin.

Encara que es van mantenir els fonaments d’una economia socialista, la propietat col·lectiva i la planificació, es va aixafar la democràcia obrera dels primers anys de l’URSS, en vida de Lenin. Els dirigents soviètics van adoptar el punt de vista de mantenir l’estatu quo amb la burgesia mundial, fent de l’URSS una fi en si mateix en lloc d’una palanca per a impulsar la revolució socialista internacional.

No obstant això, el procés de burocratització de l’URSS no va ser automàtic ni inevitable. La fracció dominant va purgar l’“ala esquerra” del Partit Comunista, dirigida per Trotski, que exigia la volta a l’internacionalisme revolucionari. La burocràcia estalinista va haver de llançar una guerra civil unilateral contra el partit de Lenin, eliminant en les grans purgues a tot el quadre dirigent del partit bolxevic que havia dirigit la revolució en 1917.

La degeneració de la Internacional Comunista

Els mètodes burocràtics de direcció i la mediocritat política de la nova casta dirigent es van traslladar al pla polític quant a anàlisi, orientació i actuació dins de l’URSS i a la Internacional Comunista. La previsió, i una política socialista i internacionalista conseqüent, van ser substituïdes per l’impressionisme, l’oportunisme i la defensa dels estrets interessos nacionalistes de la burocràcia russa, que va resultar en zig-zags polítics continus a esquerra i dreta.

Donada l’autoritat que el règim soviètic tenia en els militants comunistes de tots els països, la burocràcia russa va poder maniobrar per a impedir qualsevol debat democràtic en el si de la Internacional sobre la lluita fraccional sorgida a l’URSS a la mort de Lenin i sobre tots els desenvolupaments polítics transcendents esdevinguts al llarg de la dècada següent.

La falsa política establerta per la Internacional Comunista en cada país va conduir inexorablement a derrotes amargues en la dècada, des de 1923 en endavant durant aquesta dècada (Alemanya, la Xina, Gran Bretanya, Bul-

gària, etc.). Per a preservar el seu prestigi i autoritat, els dirigents de Moscou culpaven d'aquestes derrotes als dirigents nacionals per una mala aplicació de la línia política. Així es va iniciar la política, instaurada per Zinoviev quan era aliat de Stalin, de depositar i nomenar burocràticament des de Moscou a les direccions nacionals, sense permetre un debat democràtic en els partits comunistes de cada país. Això va castrar el desenvolupament de quadres polítics ensinistrats en la lluita i en el debat polític i de balanç honest sobre les polítiques aplicades. Aquesta tutela burocràtica dels partits comunistes nacionals va prosseguir amb l'escapament de tots els dirigents nacionals que escapaven al control de la burocràcia moscovita o s'atrevien a qüestionar les seves polítiques.

Pel que fa als aspectes polítics i teòrics, la direcció del Partit Comunista de la Unió Soviètica sota Stalin va promulgar ja el 1924 la teoria antimarxista del “socialisme en un sol país”, la idea que l'URSS, amb els seus propis esforços, podria arribar al socialisme de manera aïllada, la qual cosa no podia mai ser el cas, com així va succeir. El socialisme suposa un desenvolupament productiu i tecnològic, i de benestar social, superior al de la nació capitalista més desenvolupada – aquesta és la justificació històrica del socialisme. I, paral·lelament, el socialisme implica l'extinció gradual de l'Estat i de tota mena de repressió, en flagrant contradicció amb el règim terriblement burocràtic i totalitari que es va imposar en la Unió Soviètica.

No obstant això, aquesta política tindria conseqüències de més llarg abast per als partits comunistes nacionals. Si l'URSS podia construir el socialisme sense necessitat d'estendre la revolució socialista a escala internacional, la tasca prioritària dels partits comunistes en cada país no seria impulsar la seva pròpia revolució socialista sinó maniobrar amb la seva burgesia nacional per a impedir l'asfíxia econòmica i diplomàtica de l'URSS, com a primer i únic Estat obrer que calia preservar costi el que costi. A més, cada partit comunista podria argüir la seva pròpia “via nacional al socialisme” sense la necessitat de la solidaritat i de la lluita de classes internacional. De manera brillant, Lleó Trotski va pronosticar que això conduiria a la degeneració nacional-reformista, socialdemòcrata, dels partits comunistes en tots els països, que és el que finalment va ocórrer. Això es va fer completament evident a partir de 1933-34 amb la política dels Fronts Populars de col·laboració amb una inexistent burgesia “democràtica” i amb la restauració de la “teoria de les dues etapes” defensada pels menxevics en la Revolució Russa: la primera etapa seria la col·laboració amb la burgesia “democràtica” contra els regests feudals per a instaurar una república capitalista avançada, i en una etapa posterior i indeterminada es plantejaria la lluita pel socialisme.

Impressionisme, statu quo i liquidació de la Internacional Comunista

El mètode impressionista d'anàlisi va conduir, com ja s'ha dit, a continus zig-zags a esquerra i dreta, maleducant i

desorientant als joves partits comunistes de tots els països. Després de la mort de Lenin va tenir lloc un primer gir a la dreta. En aquest període la burocràcia soviètica va afavorir l'acumulació capitalista en el camp soviètic i va menysprear el programa “industrialista” de l'Oposició d'Esquerres. En l'àmbit internacional, va ser el període de contemporització amb la burocràcia sindical d'Occident i amb el burgès Kuomintang a la Xina, que van resultar en terribles derrotes per als treballadors.

A finals de la dècada de 1920, terroritzada per l'enfortiment dels pagesos rics, els kulaks, la burocràcia moscovita va imprimir un gir bruscat a un esquerranisme furiós amb la col·lectivització forçosa del camp soviètic que va tenir efectes catastròfics en l'agricultura i en fams, i l'anomenada política del “Tercer Període”, que seria suposadament la fase final de la lluita contra el capitalisme, i que considerava a totes les altres tendències del moviment obrer (trotskistes, anarquistes, socialdemòcrates, sindicalistes) com a enemigues i contrarevolucionàries. La política del Front Únic amb altres organitzacions de masses del moviment obrer, aprovada en el III Congrés de la Internacional Comunista, va ser llançada a les escombraries. Aquesta política ultraesquerrana boja va acabar en el desastre de la presa del poder per Hitler a Alemanya en 1933, ja que la negativa dels dirigents del Partit Comunista alemany a proposar als socialdemòcrates un front únic de lluita contra els nazis, va permetre a aquests accedir al poder sense una oposició seriosa de la classe obrera alemanya, que va quedar paralitzada pels seus partits.

Finalment, una vegada Stalin va cremar-se els dits amb aquestes polítiques, i tement una guerra amb l'Alemanya nazi, va donar pas a un nou gir a la dreta declarant l'època dels Fronts Populars, és a dir, una aliança dels partits obrers amb sectors burgesos “democràtics” contra el feixisme, al preu de paralitzar tota acció revolucionària del proletariat en aquests països. El Front Popular, malgrat la seva aparença, no té res a veure amb la política del Front Únic proletari leninista. Més aviat, el contrari. La política leninista en pro de la revolució socialista mundial va ser substituïda pel manteniment del “statu quo” amb les potències capitalistes “democràtiques” europees. Una política que va arribar per a quedar-se fins al final de l'existència de l'URSS, dècades més tard. Un punt culminant d'aquesta política va ser la decisió de Stalin de dissoldre la Internacional Comunista en 1943 “com un gest de bona voluntat” cap als seus aliats dels països capitalistes “democràtics” enmig de la 2a Guerra Mundial.

Per què va caure l'URSS?

Tot i el caràcter totalitari del règim stalinista, la propietat col·lectiva dels mitjans de producció i la planificació de l'economia van permetre a l'URSS desenvolupar les forces productives i fer avanços colossals al llarg de les dècades següents. Al començament dels anys 70 del segle passat, quan l'URSS ja disposava d'una economia moderna i sofisticada, van començar a posar-se de manifest clarament

els efectes del burocratisme extrem i l’absència de democràcia i control obrer, amb una pèrdua d’impuls del creixement econòmic, ineficiència, balafament i corrupció; fins que al començament dels anys 80 l’economia amenaçava amb un estat de col·lapse. Va ser això el que va provocar una lluita en l’aparell i l’aparició d’una ala procapitalista (Borís Eltsin) que es va proposar acabar amb la planificació i reconvertir a la burocràcia dominant en una nova classe capitalista que s’apropiés de la riquesa del poble, com efectivament va succeir al començament dels 90. Un procés similar es va reproduir a l’Europa de l’Est. Tal va ser el final ignominiós de l’URSS i la derrota històrica que va patir el proletariat mundial amb la pèrdua del primer Estat obrer (encara que degenerat) de la història.

Els partits comunistes d’occident van trencar formalment amb l’URSS i l’estalinisme en els anys 60, però en lloc d’adoptar una política revolucionària, simplement van adoptar una política totalment reformista, com vam veure per exemple durant la vaga general francesa de 1968 i el moviment revolucionari de la mal anomenada Transició a l’Estat espanyol. En realitat, no es diferenciaven, quant a tàctica i programa, de qualsevol partit socialdemòcrata.

Les generalitzacions teòriques, i les seves conclusions, han de procedir d’un estudi atent i exhaustiu de la realitat, i no imposar-se sobre ella. No va ser una mala aplicació de la teoria marxista, una mala lectura d’El Capital de Marx, una presa equivocada del poder o el “geni maligne” d’Stalin els que van provocar la degeneració i caiguda de l’URSS, sinó factors materials concrets, tan objectius (l’aïllament d’una revolució socialista en un país endarrerit) com subjectius (la traïció de la socialdemocràcia i la falta o feblesa de partits comunistes de masses durant la revolució europea).

Estratègia socialista i poder obrer (II)

Una aportació al debat amb el Moviment Socialista

Els comunistes i la presa del poder

En aquest segon lliurament del nostre debat amb els companys del Moviment Socialista ens centrarem en l'estudi del caràcter de classe de l'Estat i en el que el MS proposa com la seva estratègia socialista per arribar al socialisme.

Estat burgès i Estat obrer

Tornem a la qüestió de l'Estat per a situar-lo en les nostres tasques actuals. En el mateix article que citem en el nostre lliurament anterior, *Sobre medios y fines. Reflexiones para el momento político*, els companys plantegen:

“D'aquesta manera, la nostra forma d'entendre el socialisme, com a projecte històric per a la construcció d'una societat sense classes, via per a la superació del capitalisme i totes les seves formes d'explotació i opressió, s'allunya de les lectures que aposten per la presa de l'Estat en un salt revolucionari (sigui per via insurreccional o electoral), com l'hipotètic mitjà per a fer efectiva la superació de les classes”.

Els escrits de Marx, Engels i Lenin sobre la revolució proletària i l'Estat ensenyen que el marxisme mai va propugnar “prendre” l'Estat burgès, sinó *destruir-lo*, com expliquem en l'article anterior. De fet, aquesta va ser la principal conclusió que Marx i Engels van treure de l'experiència de la Comuna de París de 1871. En una cèlebre carta a Ludwig Kugelmann, a l'abril de 1871, Marx escriu:

“Si et fixes en l'últim capítol del meu ‘18 Brumari’, veuràs que exposo com a pròxima temptativa de la revolució francesa, no fer passar d'unes mans a unes altres la màquina burocràtic-militar, com es feia fins ara, sinó *trencar-la*, i aquesta és justament la condició prèvia de tota veritable revolució popular en el continent. En això, precisament, consisteix la temptativa dels nostres heroics camarades de París” (èmfasis en l'original).

Ara bé, no som anarquistes que pensen que el comunisme i l'abolició de les classes es poden aconseguir l'endemà de la revolució. La raó és que encara no estaran establertes les bases materials ni culturals per assegurar aquest estat de les coses. El socialisme (o comunisme) es justifica davant la història perquè ofereix a la humanitat un nivell de desenvolupament de les forces productives, de la pro-

ductivitat del treball, de desenvolupament cultural, moral, tecnològic i humà, en un entorn saludable i harmònic amb el medi ambient, molt superior al que pugui existir als països capitalistes més desenvolupats. I a més, fa supèrflua l'existència de les classes socials i de l'Estat. Però durant un període, impossible d'estimar a priori, serà necessària una societat de transició, del capitalisme al comunisme, que acabi d'assentar les bases per a l'establiment d'aquesta societat comunista mundial de superabundància i de plena fraternitat humana. En aquest període de transició serà necessari disposar encara d'un “semiEstat”: organismes especials de control, planificació, divisió de tasques i previsió, a través dels quals la classe treballadora podrà regular i accelerar aquesta transició cap a la societat de superabundància i l'eliminació de les arrels materials de les desigualtats; és a dir, serà necessari un Estat obrer basat en els organismes de poder obrer establerts durant la revolució proletària: soviets, consells, comitès, sigui com sigui el nom que adoptin. Recomanem encaridament a tot militant comunista la lectura i estudi de l'obra clàssica de Lenin, *L'Estat i la revolució*, que ofereix l'anàlisi marxista acabada sobre la teoria marxista de l'Estat.

L'estratègia socialista del MS

Partint de l'anterior, arribem al moll de l'estratègia socialista que proposen els companys del Moviment Socialista. La posició més desenvolupada l'ofereixen importants articles dels companys de Horitzó Socialista, en *Sobre un nou model d'acumulació de forces articulat dins l'estratègia socialista*,² escrit pel company Lluç Renyé; i *Subjecte i estratègia socialista. Una primera aproximació*,³ escrit per Sergi Claramunt.

Val la pena citar extensament la posició dels companys perquè no hi hagi lloc a dubtes sobre el que plantegen i així puguem comentar el que proposen en tot el seu context.

El company Lluç Renyé, afirma:

“Per tant, com a classe antagonica, el creixement i l'acumulació de poder per part del proletariat serà

2 <https://www.horitzosocialista.cat/index.php/component/content/article/sobre-un-nou-model-dacumulacio-de-forces-articulat-dins-lestrategia-socialista?catid=9&Itemid=101>

3 <https://www.horitzosocialista.cat/index.php/component/content/article/subjecte-i-estrategia-socialista-una-primera-aproximacio?catid=8&Itemid=101>

sempre a costa del poder que ostenta la burgesia. Aquest poder, que concebem més enllà de la institucionalitat i de les formes burgeses de la democràcia parlamentària, resideix en el *control conscient de cada vegada més àmbits de l'esfera social, com podria ser el control sobre l'espai i la producció*, així com en la capacitat d'establir com a hegemònics marcs simbòlics amplis que produeixin interpretacions compartides dels fenòmens socials. El nostre model d'acumulació de forces ha de tenir aquests objectius com a primordials”.

“D'altra banda, un model erroni d'acumulació de forces és aquell que es planteja com un procés lineal que progressivament anirà avançant fins a una explosió espontània-insurreccional. Aquest model imagina el procés revolucionari com un moment determinat de subversió de l'ordre establert al qual s'arriba a partir de l'esclat més o menys espontani de les masses i deslliga el resultat final del mateix procés. Davant aquesta concepció, *nosaltres creiem fermament que el socialisme i el poder propi es construeixen des d'aquest moment, són la tasca actual dels comunistes.* Aquesta convicció és la que resulta de pensar la política proletària des de l'actualitat de la revolució, sent conscients de la fase embrionària en la qual ens trobem però treballant en favor d'un procés ascendent des d'avui mateix.

(...)

“Si aprofundim en aquesta concepció del poder socialista, veurem com el seu desplegament *pren la forma d'un control gradualment ascendent del territori i el procés productiu que trenqui amb l'ordre capitalista establert.* Aquesta articulació política ha de permetre fer arribar les formes establertes de democràcia proletària en tot el territori, responent a les necessitats que té el proletariat en el seu dia a dia. Ha de realitzar-se mitjançant l'establiment *d'un control progressiu de l'esfera de la producció*, ja que aquesta fonamenta el control de la burgesia sobre el proletariat. Aquest control del proletariat de l'estructura de la societat permet precisament la progressiva construcció econòmica del socialisme, i l'establiment d'unes noves relacions socials antagòniques a les de l'explotació i dominació del sistema capitalista, construcció que *no es donarà mitjançant la creació d'illes de socialisme sinó en progressiva imposició* sobre el domini del capital.” (Les cursives són nostres).

I el company Sergi Claramunt escriu en el seu article:

“Una vegada que les organitzacions han crescut suficient i les idees comunistes han aconseguit una certa hegemonia, es pot fer el següent pas, que és l'articulació del Partit Comunista de masses. En aquesta nova fase, el subjecte revolucionari dis-

posa ja de les suficients forces com per a passar a l'ofensiva en la guerra de classes. Cada conflicte que s'inicia de la mà del Partit té com a horitzó immediat la destitució del poder burgès, perquè el poder socialista ha aconseguit tal grau de creixement i de complexitat que es veu amb les capacitats suficients com per a qüestionar de manera definitiva l'ordre social vigent. L'existència del partit implica una sèrie de pressupostos polítics, socials, culturals, ideològics, etc. construïts en l'anterior fase, en un procés constant de construcció de noves organitzacions que no estiguin assentades en conflictes parcials sinó que expressin l'antagonisme del subjecte proletari a la totalitat capitalista. Dit d'una altra manera, el Partit no és una mera coordinació de fronts, sinó una articulació global del proletariat sota una mateixa estratègia i direcció política determinada”.

En faltar un balanç materialista del fracàs de l'URSS per a treure lliçons d'aquest, i en atribuir erròniament al marxisme la defensa de la presa de l'Estat burgès, els companys consideren necessari proposar una teoria de l'estratègia socialista pròpia, completament nova, que assegurui, segons ells, l'èxit de la transformació socialista de la societat en el pròxim període.

Què és, doncs, el que se'ns ofereix? Descartada la via insurreccional per a la presa del poder, només queda “acumular forces”, creant “Espais socialistes” alliberats dins del sistema capitalista, de manera “progressiva” (gradual), fins que una vegada aconseguida “l'hegemonia” en la societat, el Partit Comunista de masses llançaria una “ofensiva en la guerra de classes” per a desfer-se del capitalisme i dels seus defensors.

Hem de suposar que l'etapa final “d'ofensiva en la guerra de classes”, que exposa el company Sergi Claramunt, també exclou la via insurreccional de masses, perquè els companys són molt insistents a negar aquesta via. I com “cada conflicte que s'inicia de la mà del Partit té com a horitzó immediat la destitució del poder burgès”, semblaria que això s'aconseguiria de manera relativament fàcil davant una acumulació tal de “espais socialistes” alliberats, creats des de l'etapa precedent, que faria inútil qualsevol resistència del poder burgès.

Sembla deduir-se del plantejament dels companys que les derrotes dels processos revolucionaris o insurreccionals precedents s'han donat pel fet que el proletariat ha estat empès al poder sense tenir suficient consciència socialista i sense haver creat prèviament, durant un període prolongat abans de la revolució, els seus propis “espais socialistes” “en el territori i la producció” on haver exercitat una pràctica i una consciència comunista. El problema amb aquests plantejaments és que donen l'esquena a la realitat, començant per tota l'experiència històrica de la lluita de classes.

En primer lloc, no és possible arrencar a la burgesia el “control de l'esfera de la producció” mentre continuï exis-

tint el sistema capitalista. La producció es realitza a les fàbriques, que agrupen milers de treballadors sota un mateix sostre, enfrontats a un mateix patró que els extreu la plusvàlua. Aquesta és justament l'essència de l'existència del sistema capitalista. Solament expropiant a la burgesia podem llevar-li control de la producció. I això no es pot fer individualment, fàbrica a fàbrica, sinó que només es pot fer expropiant a la classe capitalista en el seu conjunt, mitjançant una revolució.

L'existència del proletariat i de les seves organitzacions: sindicats, partits, cooperatives, associacions veïnals, juvenils, etc. representen l'embrió de la nova societat dins de la vella. Es pot dir que “el poder socialista” i les condicions de vida comunistes ja són presents en *potència* en el si de la classe (treball en comú, espais i serveis públics comuns, assemblees, vagues i manifestacions, ocupacions d'empreses, solidaritat de classe, relacions personals desinteressades d'amistat i d'afecte entre els “sense propietat”, etc.). Ara bé, sota el capitalisme, aquestes expressions de la nova societat no poden desenvolupar tot el seu potencial. A més, tot això que està latent en la consciència de la classe i en la seva pràctica, no és impermeable a la pressió d'altres classes i a la ideologia dominant, a l'asfixiant necessitat de viure i guanyar-se la vida cada dia, quan no a la corrupció directa de les direccions oficials del moviment, l'exemple més clar del qual és la burocratització i adaptació al sistema de les cúpules dels sindicats, partits, cooperatives, etc.

Pretendre crear espais autònoms “lliures de relacions capitalistes” sense derrocar el sistema en el seu conjunt és una pretensió impossible. La classe capitalista no és una entitat abstracta: són persones de carn i os que tenen interessos molt poderosos en els beneficis i privilegis que obtenen de l'explotació obrera i l'extracció de plusvàlua i que, arribat el cas, disposen d'un aparell de repressió: policia, jutges, exèrcit, lleis, que no dubten a usar si veuen els seus interessos amenaçats.

Algú pot pensar que la burgesia es quedarà de braços plegats mentre veu que li arrabassen “progressivament” els seus mitjans de producció, o si els veu amenaçats? Hi ha un refrany que diu: “Pots pelar una ceba capa a capa, però no pots caçar un tigre pota a pota”. Efectivament, en el moment que subjectis una d'elles, el tigre t'esbocinarà amb les altres tres. No és mal consell. Els cops d'estat contra Allende a Xile i a Espanya el 1936, són una mostra eloqüent d'això. Que la contrarevolució tingués èxit aquí, no és matèria d'aquest article i en tot cas no es va deure a la falta d'una consciència socialista o de combativitat del proletariat; més aviat al contrari, al fet que en el moment de la veritat les seves aspiracions d'emancipació social van ser bloquejades i frustrades per les seves direccions.

La construcció “d'Espais socialistes”

L'estratègia socialista que proposa el MS té un paral·lel cridaner amb les teories de “l'horitzontalisme” i “l'autonomia” que van propagar Toni Negri i John Holloway a finals dels

anys 90 del segle passat en el seu llibre “Imperi i multitud, canviar el món sense prendre el poder”. Ells defensen la tàctica semianarquista de “perforar per dins al sistema”, gairebé sense que aquest s'adonés, creant suposats espais autònoms lliures de relacions capitalistes amb l'autoproducció, cooperatives, evadint les xarxes comercials convencionals, etc. fins que el sistema col·lapsés sense necessitat d'insurrecció ni revolució, sense necessitat de “prendre el poder”, ni d'assaltar l'Estat.

Per què veiem impossible que la classe obrera s'impliqui massivament i de manera significativa en la construcció “d'espais socialistes” abans d'un procés revolucionari? No poden entendre els treballadors les idees socialistes, o és que estan aburgesats? Res d'això. La raó d'això és que la classe obrera no és homogènia, hi ha capes avançades i altres més endarrerides. L'heterogeneïtat de la classe es manifesta en diferents nivells de cultura i de vida, diferents papers en el procés productiu i en la societat, diferents tradicions de lluita, diferents graus d'assumpció de la ideologia de la classe dominant, a més de la influència de la religió, l'embrutiment provocat per l'explotació capitalista, la por de caure en la misèria, les pressions de la família, etc. En una època “normal” és inevitable que només una capa minoritària de treballadors estigui disposada a abraçar idees revolucionàries o comunistes. Però una altra més àmplia, necessita de més experiències i de grans esdeveniments per a trencar les seves il·lusions en el sistema i en les idees dominants en la societat, així com la seva desconfiança cap a un canvi radical de societat. Si no comprenem això, ens trencarem el cap o caurem en la frustració. Cal ser pacients amb els treballadors, que en general no aprenen la lluita de classes dels llibres, sinó en la seva experiència viva i dura.

Tampoc és cert que la construcció d'aquests suposats “espais socialistes”, abans de la revolució, sigui una precondició per a l'existència de partits comunistes de masses. La història va conèixer partits comunistes de masses exitosos sense haver creat un sol “espai socialista” abans d'una revolució, perquè és justament una revolució la que forma l'estat d'ànim per a emprendre aquesta tasca, la percepció sobtada de la força col·lectiva del proletariat i de les seves tasques històriques, i la seva disposició a lluitar per una nova societat. Mentrestant, la força i influència del partit en l'etapa anterior a la revolució s'expressa en el seu creixement, en la seva intervenció reeixida en tota mena de conflictes laborals, veïnals, estudiantils, etc. malgrat que “no toquin” les bases socials de les relacions capitalistes. L'últim article de la nostra contribució al debat tractarà específicament aquesta qüestió del Partit Comunista.

Siguem concrets. Nosaltres som partidaris que una empresa amenaçada de tancament ha de ser presa pels seus treballadors i posada a produir sota control obrer. És una manera de conjugar la defensa dels mitjans de vida dels treballadors amb una mesura socialista que plantegi als treballadors la necessitat del socialisme. Deixant a un costat la possibilitat d'un desallotjament policial, sabem que l'endemà aquests treballadors es veuran enfrontats al

boicot de tota la classe capitalista: tractaran de negar-los les matèries primeres, tallar el subministrament elèctric, segrestar els comptes de l'empresa, impedir-los l'accés als seus proveïdors i mercats, etc. Com a qüestió de supervivència, caldrà apel·lar a la solidaritat de classe i al suport de la població local. Per descomptat, tractaríem que aquesta experiència s'estengués i el seu exemple fos seguit per treballadors en situació similar. Però som conscients que, a llarg termini, si aquesta experiència quedés aïllada, les possibilitats de derrota serien molt clares. Fins i tot encara que es mantingués viable, com una cooperativa de fet, les pressions del sistema en una empresa de grandària petita o mitjana introduirien distorsions de tota mena: autoexplotació, endeutament, tendències burocràtiques, etc. Aquest exemple es pot estendre a qualsevol experiència d'ocupació: habitatges, explotació agrícola, etc.

Dit l'anterior, en absolut plantegem que el Moviment Socialista o el CMI romanguem de braços plegats a l'espera de la revolució que, màgicament, construirà el Partit Comunista per si sola. Això seria una caricatura de la nostra posició. Com estan fent exemplarment els companys del MS, cal implicar-se en el dia a dia de les lluites, ajudar a desenvolupar la consciència socialista de joves i treballadors, construir punts de suport en les empreses, barris i centres d'estudi; en suma, desenvolupar l'organització el més àmpliament possible en la tasca que estem abocats en aquests moments: construir una forta organització de quadres comunistes, com a avantsala de tasques i desafiaments majors.

La dialèctica de la revolució

Per descomptat podria ocórrer que si un sector de treballadors arribés a la conclusió d'ocupar la fàbrica i posar-la a produir, enfrontant-se al boicot de tota la classe capitalista, l'Estat, etc., això podria significar que aquesta consciència ja haurà madurat en capes molt més àmplies, la qual cosa assenyalaria l'existència d'un estat d'ànim revolucionari general. En aquest cas, aquest exemple podria actuar com una espurna que prengué en la resta de la classe, precipitant un procés revolucionari general, no territori a territori, o empresa a empresa, de manera gradual i progressiva, sinó sobtadament, com va ocórrer en les ocupacions de fàbriques a Itàlia en 1919-1920 o a França al juny de 1936 i maig de 1968. La pròpia revolució social que es va donar a Espanya al juliol de 1936, amb l'ocupació de les fàbriques i la terra, es va donar sobtadament, després de derrotar en la meitat del país el cop feixista de Franco.

Els companys afirmen que no creuen en la insurrecció de masses per a fer la revolució, però, no ha estat aquesta justament l'experiència de tota la lluita de classes que es lliura fins al final, no sols de la lluita proletària sinó la de totes les classes oprimides al llarg de la història?

Aquí arribem al que considerem la principal feblesa teòrica dels companys i que impregna tota la seva concepció: l'absència d'una visió dialèctica dels processos, tant en la història de la lluita de classes com en la revolució.

Sembla que entenen l'estratègia socialista com un procés evolutiu gradual, progressiu, sense salts ni contramaxes, sense explosions ni insurreccions populars. Això ho apliquen igualment al procés de presa de consciència del proletariat, que semblen considerar com alguna cosa que es desenvolupa de manera gradual i progressiva. Però la consciència, la lluita de classes i la naturalesa no evolucionen així en el món real.

Plantegem la qüestió concretament: què és una revolució si no el fet que la consciència de milions de persones es posa al dia amb les tasques que demanda la Història, bruscament, en 24 hores? Quina és la mecànica que la provoca? L'acumulació de canvis quantitativs al llarg d'un període – d'ira, frustració, explotació, sofriment – fins que el motiu més casual (una repressió policial brutal, l'assassinat d'un dirigent obrer o social, la sanció d'una llei sentida com a injusta, un decret governamental prohibit, l'ocupació d'una fàbrica, etc.) actua com a punt focal que concentra el malestar general insuportable i transmet un corrent elèctric al conjunt de la classe obrera i altres sectors oprimits de la societat, posant-los en peus sobtadament, amb mobilitzacions massives al carrer, disposats i àvids d'adoptar les solucions més radicals per a canviar les seves vides.

Hem pogut veure com es desplega aquesta dinàmica en esdeveniments recents, independentment que no hagin aconseguit a tot arreu la mateixa intensitat revolucionària. Per exemple, aquest estiu vam tenir l'aixecament revolucionari a Sri Lanka on les masses van prendre per assalt el palau presidencial, després de mesos de caos per les pujades de preus i la falta de combustible; a Xile, el 2019, va haver-hi un moviment de masses que va posar contra la paret al govern i a tot l'estatu quo que va iniciar-se per un assumpte aparentment innocu, la pujada del bitllet del metro de Santiago. A l'estiu de 2020 vam tenir als EUA el moviment més massiu al carrer mai vist en aquest país, arran de la mort de George Floyd, qui era només una víctima negra més en una llarguíssima llista d'assassinats policials racistes; o també a l'Iran, on la impunitat una vegada més de la policia de la moral, que va assassinar a la jove estudiant Mahsa Amini, ha provocat un moviment de característiques revolucionàries sense igual des de la revolució de 1979.

En realitat, una revolució no és un esdeveniment d'acte únic, sinó un procés que s'inicia amb un sentiment de rebuig instintiu a una situació insuportable, on les àmplies masses, abans apàtiques i apartades de la vida política, saben el que no volen, però encara manquen d'una visió clara del que volen. La funció d'un partit comunista, que necessàriament i inevitablement entra en el procés agrupant només la minoria avançada de la classe, és anar elevat el nivell de consciència política de les àmplies masses, si ha construït en el període precedent una sòlida i suficient base de quadres revolucionaris en les empreses, centres d'estudi, barris, moviments socials, per a guanyar en el període més curt possible el suport i la simpatia de masses creixents de treballadors. Està fora de discussió, i en això

estem en total acord amb els companys del Moviment Socialista, que aquest partit comunista, per a tenir èxit, ha de convertir-se en un partit de masses amb la grandària i la influència suficients per a dirigir al conjunt de la classe a la presa del poder.⁴

El procés d'aprenentatge revolucionari i comunista de les àmplies masses no s'aconseguirà en el període precedent, com un procés gradual i acumulatiu "d'espais socialistes" impossibles de construir i de sostenir en una època "normal" de lluita de classes, sinó durant el procés revolucionari mateix, que pot durar setmanes, mesos o fins a uns pocs anys. Aquest serà el moment quan sorgiran, ja sigui de manera espontània o estimulats pel propi Partit Comunista, organismes de poder obrer (Soviets, consells, comitès) com a embrions del futur Estat obrer on la massa de treballadors exercirà la democràcia obrera, i desafiarà el domini burgès. La funció del Partit Comunista, a més d'implicar-se i posar-se al capdavant de totes les lluites com va explicar Marx en el Manifest Comunista, serà difondre i proposar consignes adequades i un programa socialista que connecti amb les necessitats de les famílies obreres i altres capes oprimides de la societat, infonent-los confiança en les seves pròpies forces i els objectius clars pels quals s'ha de lluitar: expropiació dels grans capitalistes, control obrer, desarmament o dissolució dels cossos repressius, tot el poder per a la classe obrera, socialisme internacional. El mateix aparell repressiu no podrà romandre immune a la tempesta revolucionària que sacsegi a la societat, escindint-se en línies de classe, amb els seus escalafons més baixos, vinculats a la classe obrera, simpatitzant amb un canvi fonamental en la societat.

En una situació on la repressió només ventarà la indignació de les masses treballadores, la ruptura de l'aparell repressiu serà l'anunci més fidel de la maduració a la qual haurà arribat la consciència de les masses i del moment de la presa del poder de la manera que descrivim al principi: no amb la "presa de l'Estat", sinó amb la dissolució del vell Estat i la formació d'un nou a través dels comitès i assemblees de treballadors, secundat per la mobilització activa de la classe treballadora al carrer, ocupant els centres de treball, els edificis públics i les casernes de la policia i l'exèrcit. És a dir, a través d'una insurrecció de masses organitzada.

Dit això, a diferència dels sectaris bojós i ultraesque-rans, nosaltres considerem la transformació socialista de la societat com un procés que pot aconseguir-se de manera relativament pacífica a causa del pes social i numèric aclaparador de la classe treballadora en la societat i al seu infinit poder de lluita que, en el moment decisiu, paralitzaria i descompondria a l'aparell repressiu de l'Estat.

---

⁴ Cert és que en aquest punt els companys del MS poden argüir diferències amb nosaltres: ells rebutgen que la classe obrera sigui "dirigida" per un Partit, sinó que la classe obrera es constitueix com a Partit en la fase final de lluita contra el capitalisme sense que ningú la dirigeixi "des de fora". Però aquest punt, la concepció del partit revolucionari i la seva relació amb la classe, els abordarem en un pròxim lliurament d'aquesta sèrie.

Estratègia socialista i poder obrer (III)

Una aportació al debat amb el Moviment Socialista

Els comunistes i la lluita per les reformes

La qüestió de com emmarcar la lluita per reformes sota el capitalisme amb la necessitat d'anar més enllà i lluitar pel socialisme ha ocupat una part molt important dels debats i les tasques del moviment comunista mundial des del seu naixement.

Sobre aquest punt general, no existeixen diferències entre el Moviment Socialista i el Corrent Marxista Internacional. Estem d'acord que la lluita per reformes ha de servir per a fer conscient a la classe obrera del seu paper i del seu poder en la societat, a fi d'eleva el seu horitzó cap a la necessitat de la col·lectivització dels mitjans de producció per assolir el socialisme.

Dit això, observem en les posicions del MS una divisió molt rígida en la lluita per les reformes. Així, en un article d'Horitzó Socialista que analitza la posició dels comunistes davant l'educació pública, s'afirma:

“No es tracta senzillament d'observar *si el proletariat participa o no* d'una experiència de lluita per a validar-la, sinó d'estudiar si ho fa sota coordenades polítiques adequades” (èmfasis en l'original. *Centres educatius i lluita de classes (I)*)⁵

A la nostra lectura dels materials dels companys del MS observem que només consideren vàlides aquelles lluites parcials que desenvolupen, o tenen el potencial de desplegar, un contingut socialista, a diferència d'aquelles que, en principi, no qüestionen les bases del règim capitalista; o bé formulen simplement reivindicacions generals, sense concretar ni desenvolupar, o les remetent directament al socialisme.

Per exemple, els companys del Encuentro por el Proceso Socialista, en plantejar la posició sobre el problema de l'habitatge, afirmen:

“Per a moltes lluites actualment existents, els seus fins concrets només poden aconseguir-se mitjançant el socialisme com a mitjà. Per exemple, podem parlar en aquest punt sobre el problema de l'accés a l'habitatge, que avui la nostra classe pateix de manera tan evident, el qual nosaltres considerem que només pot resoldre's fent efectiu el seu accés de manera gratuïta i universal, una cosa impossible

d'aconseguir dins dels límits de la lògica capitalista i que necessita de la construcció del socialisme (això és, d'unes noves relacions socials que subordinin les forces productives a les necessitats humanes i posin sota control conscient i col·lectiu la totalitat de recursos naturals i socials). Així, el socialisme, com a fi i mitjà al mateix temps, com a tensió permanent entre l'objectiu final que ens proposem i els passos necessaris per a arribar a aquest” (*Sobre mitjans i fins. Reflexions per al moment polític*).

També es poden apreciar aquestes posicions en un document recent dels companys de Gazte Koordinadora Sozialista (l'organització juvenil del Mugimendu Sozialista), titulat *Proposta política per a la joventut treballadora*.⁶ És un document excel·lent en molts aspectes. Exposa en contorns molt clars i enèrgics la situació de precarietat i explotació de la joventut treballadora, els problemes d'accés a l'habitatge, la degradació educativa, la repressió policial i social, o les escombraries culturals que ens proporciona la burgesia, on els companys denuncien de manera encertada la hipersexualització i degradació de què és objecte la dona en l'àmbit artístic i musical com a element que estimula el maltractament i la violència masclista, entre d'altres aspectes. Tot i això, crida l'atenció que no s'aporti cap reivindicació concreta immediata, per la qual s'hagi de lluitar i conquerir aquí i ara, sinó que igualment es remet directament a lluitar pel socialisme, o a lluitar en general.

Per exemple, al punt 2, titulat: “Acabar amb les condicions laborals precàries de la joventut” (pàg. 21), plantejgen:

“Com a resultat de la reivindicació anterior [les mateixes condicions laborals per a totes les persones], hem de posar fi a l'abús i l'explotació que es donen dins de la classe treballadora. Pel que fa a la joventut treballadora, molts empresaris s'aprofiten de nosaltres per a augmentar els seus beneficis econòmics. Així, ens destinen a fer treballs més durs i perillosos, ens obliguen a fer hores extres (que no sempre paguen), ens condemnen a treballs temporals, a treballar en negre, etc. Destacar que acabar amb tot això implica posar fi a l'explotació

5 <https://www.horitzosocialista.cat/index.php/component/content/article/centres-educatius-i-lluita-de-classes-i?catid=8&Itemid=101>

6 https://www.gks.eus/_files/ugd/8171b5_0307fb19376e479f95168944f3c5aa43.pdf

d'una classe sobre una altra, i així hem de plantejar-ho”.

A la pàgina 19 del document esmentat es formulen una sèrie de reivindicacions per les quals hem de lluitar ara, i que ens semblen totalment correctes, com: Mateixes condicions laborals per a totes les persones, Acabar amb les condicions laborals precàries de la joventut, Garantir els mitjans de vida bàsics, Crear condicions per al lliure desenvolupament personal i el gaudi del temps lliure, Lluitar contra la destrucció del medi ambient, Acabar amb la criminalització i la repressió contra la joventut treballadora, o Lluitar pels drets polítics, entre d'altres; però estan formulades de manera molt general i abstracta, sense punts ni objectius concrets que actuïn com una palanca per a la mobilització.

En la nostra opinió, per exemple, no n'hi ha prou amb agitar la consigna; “Garantir els mitjans de vida bàsics” i dir que cal lluitar-hi. Tal com està formulada aquesta consigna té escàs poder mobilitzador si no se li assignen objectius concrets, com podrien ser: un salari mínim de 1200€, subsidi d'atur per a tot treballador a l'atur igual a l'SMI, que el lloguer o la hipoteca d'una habitatge no suposin més del 10% dels ingressos familiars, etc.

Estem d'acord amb els companys que la lluita pel socialisme no pot deixar-se per a una hipotètica “presa del poder”, indeterminada en el temps, sinó que comença aquí i ara. Però diferim en la tàctica i estratègia de com fer-ho.

Els plantegen, com analitzem en l'article anterior, que han de crear-se “espais socialistes” alliberats, aquí i ara: en fàbriques, centres educatius, zones residencials, etc., que considerem insostenibles i inviables, fora d'una situació revolucionària i en absència d'una forta organització comunista. La realitat és que sense una llarga i prolongada lluita per reformes, ofensives i defensives, que parteixi de les necessitats més concretes, immediates i impostergables de les famílies obreres, és inconcebible avançar en la lluita pel socialisme. I per a aquest objectiu és un error diferenciar entre aquelles reformes més àmplies i generals de contingut socialista, d'unes altres que no porten a un qüestionament immediat de les relacions capitalistes.

Precisament, la virtut d'aixecar consignes a favor de les reformes sentides com a més immediates (pujada del salari, lluites veïnals contra el tall del subministrament elèctric, increment de places escolars en un centre educatiu, acomiadaments arbitraris, etc.), és el de posar en moviment a les capes més rutinàries, estàtiques i endarrerides de la classe que, en general, no es mouen amb consignes generals. El fet de posar-les en moviment, amb consignes parcials, té l'efecte de fer-les conscients de la seva força col·lectiva, del seu paper en la societat, de les mentides de la premsa burgesa que ataca i desacredita les seves reivindicacions, del paper repressor de la policia que deté i maltracta a treballadors i veïns en la lluita, de la cobdícia de l'empresari i, segons el cas, de la incapacitat de les institucions capitalistes de resoldre els seus problemes més apressants.

La necessitat d'un programa de transició

Com dèiem abans, no és suficient amb proclamar simplement la necessitat del socialisme de manera general, així com en cada lluita parcial. Això ens condemnaria a l'aïllament. Hem d'esforçar-nos per enfocar cada consigna seguint atentament l'estat actual del nivell de consciència i les preocupacions immediates dels sectors de la classe treballadora als quals ens dirigim.

Va ser la Internacional Comunista en el seu III Congrés, en les *Tesis sobre la tàctica*, en l'apartat 5 (Combats i reivindicacions parcials), qui va trencar amb la tesi imperant fins llavors en la socialdemocràcia internacional de tenir dos programes separats, l'anomenat “programa màxim” de lluita pel socialisme i l'anomenat “programa mínim” de reivindicacions modestes deslligades d'una perspectiva socialista. Així, en aquestes Tesis es diu:

“Tota l'agitació i la propaganda, tota l'acció del partit comunista han d'estar impregnades del sentiment que, en el terreny del capitalisme, no és possible cap millora duradora de la situació de les masses del proletariat, que només la derrota de la burgesia i la destrucció de l'Estat capitalista permetran treballar per a millorar la situació de la classe obrera i restaurar l'economia nacional arruïnada pel capitalisme.

Però aquest sentiment no ha de portar-nos a renunciar al combat per les reivindicacions vitals actuals i immediates del proletariat, en espera que es trobi en estat de defensar-les mitjançant la seva dictadura”. (Cursives en l'original. 5- Combats i reivindicacions parcials. Tesis sobre la tàctica. III Congrés de la IC).

I s'insisteix més endavant:

“Els partits comunistes no plantegen per a aquest combat cap programa mínim tendent a enfortir i a millorar l'edifici vacil·lant del capitalisme. La ruïna d'aquest edifici continua sent el seu objectiu principal, la seva tasca actual. Però per a complir aquesta tasca, els partits comunistes han de plantejar reivindicacions la realització de les quals constitueixi una necessitat immediata i urgent per a la classe obrera i han de defensar aquestes reivindicacions en la lluita de masses, sense preocupar-se per saber si són compatibles o no amb l'explotació usurària de la classe capitalista”. (*Ibidem*)

L'herència de les tesis programàtiques de la IC va ser represa per Lleó Trotski en la dècada dels anys 30 del segle passat, quan va formular el seu conegut *Programa de Transició*, l'any 1938, amb reivindicacions concretes adaptades a la situació de la seva època.

Com es dedueix d'això, per a vincular les necessitats immediates de la classe obrera amb la lluita pel socialis-

me, i així ajudar al desenvolupament de la consciència política de classe d'aquesta, el que es necessita és proposar consignes de transició, consignes-pont, que uneixin cada reivindicació immediata amb el socialisme. Algunes d'aquestes consignes podrien ser realitzables dins del capitalisme amb lluites decidides dels treballadors, però aconseguir unes altres no seran possibles sota el capitalisme; l'important és que serveixin per a mobilitzar als treballadors i, en el curs de la lluita, la classe obrera es faci conscient de la incompatibilitat de preservar la seva integritat física i moral amb el sosteniment del capitalisme.

Trotsky proposa una sèrie de reivindicacions que són molt rellevants per a la situació actual, com ara: l'escala mòbil de preus-salaris, és a dir, que els salaris pugin automàticament amb l'augment dels preus; repartiment de les hores de treball entre tots els treballadors de cada sector, sense reducció salarial, per a combatre la desocupació; nacionalització de determinats sectors de la burgesia i del sistema bancari; control obrer i obertura dels llibres de compte de les empreses als treballadors, etc. I, segons l'agudesa de la crisi capitalista i de la temperatura revolucionària del moment, proposa altres reivindicacions com la creació de piquets d'autodefensa i milícies obres (contra els feixistes), creació de comitès de fàbrica, de consells o soviets, entre altres. Totes elles tenen la virtut de mobilitzar a sectors amplis de la classe treballadora i, durant el procés, fer-los veure la necessitat que la classe obrera s'apropriï de manera col·lectiva dels mitjans de producció, en mans de la burgesia, i es prepari per a la presa del poder.

Està fora de tot dubte, i en això creiem que estem en plena sintonia amb el MS, que en cada lluita parcial els comunistes devem, a més de mostrar-nos com els lluitadors més conseqüents per aquestes reformes, fer veure a aquestes capes de la classe treballadora que l'origen dels seus problemes és d'un caràcter més profund, arrelat en l'existència mateixa del capitalisme i, per tant, que hem de realitzar, durant la lluita mateixa, una propaganda pedagògica i audaç explicant la necessitat de superar el capitalisme.

Podem posar un exemple recent d'una lluita veïnal a Sevilla⁷ on els companys del CMI hem participat activament, juntament amb centenars de veïns i activistes d'altres corrents polítics i moviments socials, contra el tall del subministrament elèctric que va afectar alguns barris obrers marginats d'aquesta ciutat, durant l'estiu. En el curs de la lluita, que va durar setmanes, la consigna inicial i central d'exigir un restabliment d'aquest subministrament va culminar en la consigna socialista de: "Expropiació de les companyies elèctriques sota el control dels treballadors i els veïns". I, per cert, la lluita es va guanyar en un doble sentit: es va aconseguir una inversió milionària d'ENDESA que va ser obligada a instal·lar 7 nous generadors elèctrics en aquests barris, i es va avançar en el nivell

de consciència política de centenars de persones abans apartades de la política, en el sentit socialista de comprendre la necessitat d'expropiar a un grup de capitalistes, la qual cosa ha obert nous horitzons en la seva comprensió del funcionament de la societat capitalista.

El front únic

També està la qüestió de participar en les lluites impulsades per les direccions reformistes i socialdemòcrates dels sindicats, partits d'esquerres i moviments socials. Hem de reconèixer honestament que no ens queda clara la posició del MS sobre aquest tema, de si són partidaris de participar i intervenir en les mateixes amb les seves consignes i programa, o d'abstenir-se.

En la nostra opinió, hem de participar en tota lluita que impliqui la classe obrera, independentment de la seva direcció i de les reivindicacions que agitin. Justament, l'única manera de disputar a les direccions socialdemòcrates el seu control del moviment és lluitar braç a braç amb els treballadors que els segueixen, i mostrar així en la pràctica la superioritat de les nostres consignes, propostes, programa i mètodes de lluita respecte de les seves direccions. Així podran veure no sols que parlem, sinó que també actuem a favor dels seus interessos, i que els mostrem les limitacions de la lluita socialdemòcrata, al mateix temps que agitem el nostre programa comunista. Com si no podem apropar a les idees del comunisme a capes àmplies de la nostra classe?

És clar que participar en les lluites de les direccions reformistes, la influència de les quals – ens agradi o no – domina en aquesta etapa a la majoria de la classe obrera, implica l'establiment de polítiques de front únic amb les organitzacions de masses del proletariat, i això inclou en primer lloc els sindicats, però també els moviments socials, veïnals, i fins i tot i segons les circumstàncies, els partits reformistes de masses. En això, no proposem cap innovació. A més de l'explicat per Marx i Engels, tot això està recollit en les resolucions i acords sobre aquest aspecte presos pels congressos de la Internacional Comunista en la seva època heroica i revolucionària (1919-1923), abans de la seva degeneració.

En aquest sentit, tampoc hem pogut trobar una posició clara en els escrits del MS sobre aquest assumpte. Superficialment, la insistència dels companys del MS en la independència política i organitzativa del proletariat – encara que formalment correcta – faria l'efecte que és interpretada com el rebuig a qualsevol participació dels comunistes en les lluites i mobilitzacions encapçalades per les direccions reformistes. I si això fos així, ens semblaria un greu error perquè ens separaria de les àmplies masses i reforçaria la influència de les direccions socialdemòcrates en sectors amplis de la classe obrera.

Per exemple, fa unes setmanes vam tenir una formidable manifestació de mig milió de persones a Madrid contra el desmantellament de la sanitat pública en aquesta Comunitat, amb un fort contingut contra la dreta i composta

⁷ <http://luchadeclasses.org/estado-espanol/61-analisis-politico/4199-los-barrrios-obreros-de-sevilla-se-movilizan-contras-las-electricas-y-la-carestia-del-coste-de-la-vida.html>

aclaparadorament per famílies obreres. Quina posició va adoptar el MS davant aquesta, havien d'intervenir o no els comunistes en ella? No hem pogut llegir cap posició seva sobre aquest tema. El CMI, amb les seves forces modestes, va intervenir en ella repartint una octaveta amb les seves posicions,⁸ denunciant a la dreta d'Ayuso, però també les mesures insuficients del govern “progressista”, reclamant solucions urgents i concretes, al mateix temps que assenyalàvem al règim capitalista com a culpable últim de la situació, instant la classe obrera a adoptar una política socialista contra el sistema.

Les demandes de transició i la consigna de nacionalització

L'actitud dels companys del MS d'obviar qualsevol programa de reivindicacions parcials, ni tan sols de transició, podria interpretar-se com el resultat del seu intent honest de combatre el “programa mínim” de la socialdemocràcia. Però en fer-ho així, han doblegat la branca cap a l'extrem oposat, brandant simplement el “programa màxim” de la revolució socialista, sense lligam amb les preocupacions o lluites parcials de la classe treballadora.

En particular, ens crida l'atenció l'absència de qualsevol consigna de nacionalització, com podrien ser: nacionalització de les companyies elèctriques, de la banca, de les telecomunicacions, dels habitatges buits en mans de bancs i fons voltor, etc. Això podria interpretar-se com que rebutgen la possessió per l'Estat burgès de qualsevol sector econòmic pel fet que això no canviaria les relacions socials de producció capitalistes, i que els patrons individuals simplement serien substituïts per un patró (l'Estat) que representa al conjunt de la classe capitalista en aquests sectors econòmics.

Però aquesta lectura, en aquest cas, ens semblaria completament unilateral. Com dèiem abans, hem de partir del nivell real i actual de consciència dels treballadors, en general, que no arriben directa ni automàticament a la idea del socialisme.

La classe obrera té la particularitat, com a producte més genuí del capitalisme, de ser la classe sense propietat. La consigna de nacionalització implica l'expropiació de la propietat individual capitalista. Com a “bé públic”, una propietat nacionalitzada és percebuda pels treballadors com a propietat col·lectiva de la societat, encara sota el capitalisme. És a dir, la consigna de nacionalització acostada als treballadors, com a classe no propietària i que no aspira a la propietat individual, a la idea de la socialització efectiva de tota l'economia capitalista (o, almenys, en una primera fase, del gran capital que controla el 80% de l'economia), que és el resultat final de la revolució socialista. Per tant, aquesta consigna té efectes molt positius en la consciència dels treballadors, perquè desenvolupa la seva consciència socialista. Per això és la consigna que més tem la burgesia.

És clar que des del CMI, a més de proposar la nacionalització d'una empresa o branca particular de l'economia, ho fem afegint dos elements: en primer lloc, que la nacionalització ha de fer-se sense indemnització, a excepció per a petits accionistes sense recursos. Això ho plantejarem, d'una banda, per a evitar la descapitalització de l'empresa i, per un altre, per a guanyar-nos la neutralitat o simpatia dels petitburguesos i sectors obrers acomodats, com a accionistes afectats, i així evitar que siguin manipulats al seu favor pel gran capital expropiat. I en segon lloc, plantejarem que aquesta empresa o sector ha d'estar sota el control dels seus treballadors i no en mans de funcionaris i elements aliens a la classe treballadora. I plantejarem, a més, que aquesta empresa o sector ha d'estar vinculat a un pla de producció orientat a satisfer les necessitats de la població.

L'educació pública

Aquest punt ens sembla especialment important, ja que sent el MS un moviment fonamentalment juvenil, amb un component estudiantil majoritari, la qüestió educativa adquireix una importància primordial per a l'activitat dels joves comunistes.

Aquí també ens sembla confusa la posició dels companys. En un article que ja hem esmentat, *Centres educatius i lluita de classes (I)*, de la companya Laia Capdevila, s'afirma:

“La socialdemocràcia, en les seves diferents formes, s'ha convertit en una màquina de legitimació de l'escola pública, ocultant la relació entre aquesta i el poder burgès”.

I continua dient:

“Alguns defensen a la pública en oposició a la privada; uns altres, per ser una conquesta que el proletariat hauria arrencat a la burgesia; uns altres, com a mecanisme d'ascens social i fugida de la marginalitat econòmica. En realitat, la defensa de l'educació pública sol ser una mescla d'aquests tres components, que responen principalment al obrisme, el reformisme i el caràcter aspiracional de la classe mitjana... Avui, dir que defensar l'escola pública és defensar a la nostra classe és defensar el dret a ser adoctrinades, idiotitzades i sotmeses”.
(*Ibidem*)

Encara que no compartim l'argumentació de la companya, per descomptat, no ignorem, com també s'afirma, que l'escola és una eina disciplinària i de reproducció ideològica dels valors capitalistes. Tanmateix, això no esgota la qüestió.

El que els companys semblen no tenir en compte és que tot element estructural de la societat capitalista, ja sigui l'explotació obrera en les empreses com un sistema

educatiu públic destinat a formar als futurs treballadors que seran explotats demà, conté una unitat dialèctica d'elements oposats que, en el seu desenvolupament, conté els gèrmens de la negació i superació del capitalisme. La primera – l'explotació dels treballadors – estableix un sistema d'apropiació de treball aliè a favor del capitalista i de producció de plusvàlua, però al mateix temps desenvolupa les forces productives, forja la consciència de classe i crea les bases econòmiques indispensables per a l'establiment del socialisme. El segon – un sistema públic d'educació – a més d'ajudar a crear la mercaderia força de treball per a ser explotada, li inculca al futur treballador rudiments bàsics de cultura, coneixement, lectura, reflexió i comprensió que poden obrir-li horitzons més amplis. O és que la classe obrera està més ben preparada per a la lluita socialista sent analfabeta o il·literada? O és que potser no necessitem gent formada i qualificada per a construir el present i també per a iniciar la construcció del socialisme?

Els grans avenços en l'ampliació del sistema educatiu, la incorporació de cada vegada més joves de classe treballadora a estudis secundaris i terciaris, o la gratuïtat de part d'aquests, l'ampliació de les beques d'estudi, etc., han estat producte de lluites obreres i de lluites socials de pares, mares i estudiants; és a dir, han estat conquistades i arrabassades a l'Estat burgès i a la classe capitalista, com una expressió que la classe obrera no accepta simplement ser un ruc de càrrega per a omplir les butxaques dels rics sinó que aspirem a ser homes i dones dignes i lliures, i accedir als majors nivells possibles de cultura i coneixement, fins i tot amb totes les limitacions i traves del sistema educatiu. I, en qualsevol cas, la ideologia i la disciplina burgesa que transmeten a l'escola, com en el centre del treball, estan cridats a trencar-se tard o d'hora, per mitjà de l'experiència i quan la temperatura social aconsegueix uns certs límits.

Nosaltres afirmem sense reserves que un sistema estatal d'instrucció pública és un pas endavant per a la classe obrera, els fills de la qual són el component principal en els estudis primari i secundari, i no l'anomenada "classe mitjana". Igualment és molt positiu per a la nostra classe disposar d'un sistema públic de salut que, si bé està dissenyat en part per a "reparar" als treballadors que "s'espatllen" durant el procés productiu i així tornin a estar operatius, és un avanç incontestable per a les famílies obreres i una conquesta producte d'incomptables lluites, capaç de mobilitzar a milions contra el sistema, com vam veure en les lluites de la Marea Blanca fa uns anys o fa unes poques setmanes a Madrid.

Ens agradaria detenir-nos finalment en la proposta programàtica que plantegen els companys d'Horitzó Socialista en aquest article. És la següent:

"La nostra proposta en l'àmbit educatiu es tradueix en el control socialista del procés educatiu. Conté les principals línies de treball:

- Emancipar al proletariat intel·lectual, ètica, tècnica i metodològicament. Habilitar-nos per a

la construcció d'un determinat coneixement per les nostres necessitats polítiques, econòmiques i ideològiques, amb un fonament científic i que trenqui amb el coneixement sota interessos burgesos.

- Instruir-nos en les nostres necessitats reals, que descobrirem en el propi procés de lluita.
- Construir noves subjectivitats que entenguin el projecte comunista i els principis i valors que el regeixen.
- Disposar d'un control efectiu dels espais en els quals es desenvolupi aquest procés educatiu, generant òrgans de funcionament i millora propis. En aquesta direcció, les escoles populars i els centres socialistes que germinen últimament en tot el territori tindran un paper fonamental." (*Ibidem*)

Veiem aquí, novament, la feblesa programàtica que recorren les posicions del MS, un programa que només pot aplicar-se totalment en una societat socialista i que no està mediat per consignes de transició, per demandes parcials, que actuïn de palanca per a mobilitzar a la classe obrera i als estudiants fills de treballadors cap a la consecució d'aquest objectiu final.

Hem de suposar que "les escoles populars i els centres socialistes que germinen últimament en tot el territori", siguin els que siguin, constitueixen ja "espais socialistes" alliberats en la idea expressada pels companys en altres escrits i que abordem en l'article anterior d'arrabassar "progressiva i gradualment" a l'Estat burgès el control del sistema educatiu. En realitat, el sistema educatiu públic, com el sistema sanitari, són els que més allunyats estan de poder ser disseccionats, tros a tros, dins de l'estructura capitalista. No poden ser arrabassats progressivament a l'Estat burgès, sinó de cop, per mitjà de la presa del poder, com ja hem explicat.

En qualsevol cas, la posició dels companys és inconsistent, ja que només unes línies més a baix, en el mateix article, es planteja el contrari del que abans s'ha afirmat amb rotunditat:

"D'altra banda, com hem dit anteriorment, no proposem abandonar el camp de batalla de l'educació pública, ni defensar una espècie de separatisme de classe on construïm espais autònoms respecte al món capitalista per a intentar desentendre'ns de la realitat i les seves contradiccions. És per això que aquestes línies de treball poden començar a servir-nos com a brúixola per a intentar plantejar una praxi atterrada i lligada al nostre projecte". (*Ibidem*)

I això no és casual. En traçar una avaluació unilateral del caràcter de l'educació pública i mancar d'un programa de transició "en el camp de batalla", exhibint simplement un "programa màxim" que ens condemnaria a la inacció i a l'aïllament, resulta inevitable incórrer en aquestes contradiccions.

En suma, acceptant la premissa correcta de la qual par- teixen els companys, que l'educació serveix en essència per a formar als futurs treballadors en el sistema produ- ctiu i administratiu del capital i transmetre la ideologia de classe d'aquest, la nostra tasca com a comunistes ha de ser lluitar per aconseguir el màxim nivell de control de classe possible que siguem capaces d'aconseguir sota el capita- lisme en l'àmbit educatiu, en cada comunitat autònoma i a nivell estatal. Per a això, hem d'elaborar un programa mobilitzador amb propostes concretes que inclogui, entre altres demandes que puguin plantejar-se: la major demo- cratització possible del sistema educatiu (participació en tots els àmbits de decisió i disseny curricular d'estudiants, pares, treballadors de l'ensenyament i personal laboral), condicions d'estudi i ensenyament de la màxima qualitat en infraestructures, mitjans, ràtios reduïdes, i sistemes pe- dagògics avançats; expulsió d'empreses privades i bancs de la universitat, abolició de l'ensenyament privat i la seva integració en la xarxa pública, etc.

La mateixa posició hem d'estendre a la resta de serveis públics i socials, com ara la sanitat, el transport, sistema de recollida de residus, tallers ocupacionals, entitats cul- turals, etc. que prepararien a la classe per a exercitar-la en tasques de control i participació sobre tots els àmbits de la vida social.

Estratègia socialista i poder obrer (IV)

Una aportació al debat amb el Moviment Socialista

Els comunistes i la qüestió del Partit

Continuant amb el debat amb els companys del Moviment Socialista (MS), al següent article abordem la qüestió de les tasques dels comunistes a l'època actual i la rellevància i paper del Partit Comunista. Per contrastar els diferents punts de vista, citarem l'article dels companys d'Horitzó Socialista (HS) *Crítica a la qüestió organitzativa: desviacions i potencialitats*.⁹ També farem referència a l'article d'HS *Subjecte i estratègia socialista. Una primera aproximació*.

La classe obrera i la consciència socialista

Tal com ja hem afirmat en altres articles, coincidim plenament amb els companys del MS en el caràcter revolucionari de la classe obrera, en el seu paper fonamental en la transformació de la societat.

Aquesta comprensió és deguda al mètode materialista de plantejar la qüestió a l'hora d'analitzar objectivament el capitalisme i les classes que el componen. D'aquest estudi científic, Marx i Engels van arribar a la conclusió que la classe obrera, pel seu paper en la producció, ha de liderar la lluita de tots els oprimits per acabar amb la societat de classes i establir així el comunisme.

A cada època, allò que determina l'aparició i el caràcter de les classes socials és la manera com es produeixen i com s'apropien els productes del treball social. Així, la identitat d'interessos de les diferents classes socials està determinada pel paper que juguen a la producció social i la manera com s'apropien dels productes del treball social.

La identitat d'interessos de la classe obrera es manifesta en la seva dependència absoluta de la classe capitalista per obtenir els seus mitjans de vida, independentment de l'ofici o l'ocupació, i en la lluita constant contra aquesta mateixa classe capitalista per mantenir i augmentar aquests mitjans de vida adquirits amb el salari rebut pel seu treball; és a dir, en la lluita constant contra la classe capitalista per la plusvàlua, pel valor incorporat durant el temps de treball excedent. Així, la classe obrera adquireix instintivament una consciència col·lectiva pel lloc que ocupa a la producció, per l'enfrontament de molts treballadors explotats amb un mateix patró, enfrontats a ell de manera col·lectiva.

D'aquesta manera, el capitalisme es revela com a sistema d'explotació, opressió i violència. I alhora, la lluita de la classe obrera per majors salaris i per la reducció de la jornada laboral troba la seva justificació històrica. Aquesta lluita per l'apropiació de la *plusvàlua* és el motor de la lluita de classes sota el capitalisme, la justa lluita de la classe obrera per arrabassar a la classe capitalista tot el valor que els treballadors creen amb el seu treball. O, per dir-ho altrament, la lluita de classes sota el capitalisme és, en essència, una lluita per l'apropiació del treball excedent de la societat.

Aquí arribem a la primera discrepància amb els companys. A l'article *Subjecte i estratègia socialista. Una primera aproximació*, s'afirma que:

“Derivar de les condicions econòmiques del proletariat, com si d'un mecanisme automàtic es tractara, el paper com a subjecte revolucionari seria caure en una de les acusacions que sovint ens han fet: l'economicisme.”

No obstant això, al seu llibre *Misèria de la Filosofia*, Marx, analitzant la situació de Gran Bretanya a la dècada dels 40 del segle XIX, assenyalava:

“En principi, *les condicions econòmiques* havien transformat la massa del país en treballadors. La dominació del capital ha creat en aquesta massa una situació comuna, interessos comuns. Així, *aquesta massa ja és una classe davant del capital*, però encara no per a si mateixa. En la lluita, de la qual hem assenyalat algunes fases, aquesta massa es reuneix, constituint-se en classe per a si mateixa. Els interessos que defensen arriben a ser interessos de classe” (Marx, *Misèria de la Filosofia*, pàg. 257. Ed. Júcar, cursives nostres).

Què vol dir adquirir una *consciència de classe per a si mateixa*? Significa la consciència de pertànyer a una *comunitat* particular de la societat, amb els seus propis interessos socials i els seus objectius històrics, fruit de la seva *condició de treballadors assalariats*, de la seva posició com a classe en el procés econòmic. Les pròpies condicions de treball creen així, necessàriament, les premisses per al procés de presa de consciència dels treballadors. Aquestes consideracions s'apliquen a tots els sectors i ca-

⁹ <https://www.horitzosocialista.cat/index.php/component/content/article/critica-a-la-queestio-organitzativa-desviacions-i-potencialitats?catid=9&Itemid=101>

pes que formen la classe obrera, independentment que les condicions particulars de treball facin avançar més ràpidament en la seva consciència a determinades capes abans que a d'altres. És a dir, la consciència de la classe obrera flueix de la seva situació material, de la “producció de la vida material mateixa”. Novament, aquesta és una posició materialista, que defensa que la consciència és producte de les condicions materials, que les idees són un reflex més o menys correcte de la realitat que ens envolta.

Ara bé, coincidint amb els companys, aquesta consciència no és ni automàtica ni cau del cel: és l'expressió de la relació dialèctica entre la situació objectiva i el factor subjectiu, entre les condicions materials donades i la lluita de classes viva. Així, des del punt de vista del proletariat, coincidim en l'afirmació que:

“Les classes socials, com hem esmentat abans, *existeixen en una situació econòmica que, si bé conté les condicions de possibilitat*, no suposa immediatament la seua manifestació com a subjectes polítics, ja que això requereix tot un procés històric de lluita de classes a través del qual prenen consciència de si mateixes” (cursives nostres).

El procés de formació de la consciència de classe no es dona només amb l'experiència dels obrers en el marc de l'estructura econòmica de la societat capitalista, sinó també en la superestructura, a través de l'experiència dels obrers a les seves organitzacions (sindicats, partits, associacions, etc), a les institucions polítiques burgeses (ajuntaments, parlaments, etc.) i, particularment, amb les grans commocions polítiques i socials: la repressió de l'Estat burgès, les guerres, esclats socials, vagues generals, revolucions, etc.

Dit això, és important afegir que la consciència de les masses no és, generalment, revolucionària. Al contrari, tendeix a ser conservadora perquè la gent s'aferra a les idees velles, a les tradicions, a la comoditat d'allò conegut. Majoritàriament, la gent només vol poder viure en pau en condicions decentes. Qui pot culpar-los? Ningú vol grans trastorns a les seves vides.

A més d'aquest factor que actua de fre relatiu, la classe obrera, tot i compartir interessos comuns a nivell internacional, també té components heterogenis, com també apunten els companys del MS. Comprendre aquestes diferències objectives és vital per veure que la classe obrera desenvolupa la seva consciència de manera desigual, amb capes al capdavant i altres a la rereguarda, amb avenços i retrocessos de diferents capes en diferents esdeveniments i processos. En l'actual lluita revolucionària a l'Iran, per exemple, són les dones, especialment les estudiants, que es troben al capdavant del moviment – han fet un salt endavant importantíssim, passant de ser una capa doblement oprimida, amb un paper social reduït per la extrema opressió del règim, a ser la punta de llança de la lluita contra el capitalisme iranià.

El Partit Comunista

Per tot el que s'ha esmentat més amunt, en una època “normal”, d'estabilitat del sistema, és inevitable que només una capa minoritària de treballadors estigui disposada a abraçar idees revolucionàries o comunistes. Les àmplies masses de la classe obrera necessiten més experiències i grans esdeveniments per trencar les seves il·lusions en el sistema i en les idees dominants de la burgesia, així com la seva desconfiança cap a un canvi radical de la societat.

És més, això és admès pels companys a l'article *Subjecte i estratègia socialista. Una primera aproximació* quan s'afirma que una part substancial dels quadres del moviment ha de ser reclutada entre “la classe mitjana proletaritzada”, ja que, segons ells, té un nivell cultural més avançat que els obrers comuns. Què és això sinó l'admissió de l'existència de sectors més avançats, d'avantguarda, i sectors més endarrerits, i que el partit o el moviment s'ha de construir primer al voltant d'una capa de quadres, que en constitueix l'esquelet? Dit això, tota organització comunista s'ha d'esforçar per reclutar entre els obrers avançats i educar en un punt de vista proletari els militants procedents d'altres grups i classes socials.

Seguint amb el mateix argument, pensem que els companys del MS cauen en una contradicció en establir l'objectiu dels comunistes a:

“L'objectiu general d'una organització revolucionària és crear les condicions de possibilitat per a la presa del poder polític per part del proletariat com a forma de supressió de la societat de classes i, per tant, de superació de la dominació burgesa. És a dir, l'objectiu és convertir-se en una força hegemònica” (cursives nostres).

Partint de l'anàlisi històrica del moviment obrer i de les condicions objectives de la nostra classe, veiem que en èpoques estables només una petita capa de la població arriba a conclusions revolucionàries *per avançat*. Alhora, veiem que són els esdeveniments, per sobre de tot, els que canvien la consciència de les masses. En aquest sentit, les guerres i les revolucions són els esdeveniments que martellegen amb més força i profunditat la seva consciència.

Siguem clars: l'organització revolucionària no *crea les condicions de possibilitat per a la presa del poder*; són les contradiccions insolubles del capitalisme les que generen les condicions que obliguen milions a rebel·lar-se. Aquestes contradiccions generen patiment, misèria, ràbia, frustració, mort, etc, que s'acumulen durant un període, fins que, aparentment de cop, milers o fins i tot milions de treballadors i joves, apàtics un dia, surten a lluitar als carrers i als seus llocs de treball l'endemà – les meravelloses lluites per tot el món en els darrers anys, com a Equador, Kazakhstan, Sudan, Sri Lanka, etc, demostren això. La consciència d'ahir, que estava endarrerida respecte els esdeveniments, es posa al dia amb la realitat de manera abrupta.

Precisament per tot això, el nostre model a seguir és el Partit bolxevic. Lenin va defensar la necessitat d'una organització revolucionària de quadres provada teòricament i pràctica, que reunís tota la lluita política contra el sistema capitalista. Aquesta concepció, des del punt de vista d'unificar totes les lluites sota la mateixa bandera, coincideix amb la posició del MS quan es diu que "el partit no és una mera coordinació de fronts, sinó una articulació global del proletariat sota una mateixa estratègia i direcció política determinada".

En això, novament, hi estem d'acord. Un altre assumpte que cal abordar és la qüestió del debat entre partit d'avantguarda i partit de masses. Així, a l'article *Crítica a la qüestió organitzativa: desviacions i potencialitats*, els companys diuen (citem extensament):

"La primera desviació que parteix d'aquesta separació entre teoria i pràctica concep la teoria socialista com un conjunt de principis, afirmacions i premisses existents en el món de les idees i que la tasca teòrica de les comunistes és «cercar-la», és a dir, definir el socialisme a priori i fer-lo néixer a posteriori. Fruit d'aquesta concepció, s'entén l'avantguarda com aquell sector que hauria accedit a aquestes idees i que ha d'organitzar la classe sense la seva participació conscient. Per aquest motiu, entenem per avantguardisme aquella desviació sota la qual no hi ha una possible incorporació de les masses a l'organització, ja que aquesta no està concebuda per complir la funció de mediació prèviament definida, sinó que es tracta d'una minoria amb una consciència desenvolupada, però que limita el seu paper a l'estudi teòric i amb una incidència en els espais de masses molt limitada. Per tant, l'arrel de l'avantguardisme és l'errònia percepció del concepte d'avantguarda i de la conseqüent desvinculació entre les masses i l'organització revolucionària. Per a garantir aquesta vinculació necessària, cal que l'avantguarda es conformi en paral·lel amb el desenvolupament de la consciència de classe de les masses proletàries, ja que en última instància és l'avantguarda del proletariat, no un agent extern a la mateixa classe. L'avantguardisme cau en el menysteniment del paper de les masses proletàries com a subjecte actiu en la transformació de les seves pròpies condicions i acaba reduint el socialisme a una obra «d'enginyeria social» on es crea esquemàticament un món més just fet amb escaire i cartabó del qual les masses només han de ser convençudes de la bondat i bona intenció d'aquest davant la barbàrie del capitalisme".

Estem d'acord amb els companys en la seva crítica a l'avantguardisme si es refereixen a un cercle tancat d'activistes i propagandistes, desconnectats del moviment de masses, al qual pretenen dictar tasques des de fora del moviment, quelcom molt característic dels grups sectaris

de caràcter ultraesquerrà. Ara bé, tenim algunes reserves quan afirmen: "entenem per avantguardisme aquella desviació sota la qual no hi ha una possible incorporació de les masses a l'organització", si això és interpretat com un rebuig general a la idea del "partit d'avantguarda" i la defensa d'una mena de partit que abasti tota la classe obrera.

Establert això, i tornant a la cita en si, el primer que cal dir és que la teoria marxista és una ciència basada en l'estudi objectiu de les lleis de la naturalesa i la societat humana. A partir d'aquests estudis se'n deriven uns principis bàsics indestructibles, alguns dels quals compartim amb els companys: la dictadura del proletariat, entesa com un règim de democràcia obrera que possibilita l'emancipació de tots els oprimits, l'internacionalisme, etc.

Com tota ciència, el marxisme requereix un estudi profund de tots els aspectes, començant per la filosofia de la dialèctica materialista, que requereix temps i esforç. Per aquest motiu, combinat amb les condicions objectives de la nostra classe i la seva heterogeneïtat, que ja hem explicat, només una minoria accedeix a aquestes idees i s'organitza amb elles com a guia en una època d'estabilitat capitalista. Així, no és que els marxistes no vulguin o no desitgin construir una organització de masses, sinó que són les condicions objectives imposades les que dificulten aquesta tasca fora d'una situació revolucionària. No obstant, això està canviant, i a salts. El desenvolupament mateix del MS és un símptoma de la radicalització d'àmplies capes de la joventut i la classe obrera. En altres paraules, la decadència senil del capitalisme i els canvis abruptes de la consciència de milions de persones estan creant les condicions objectives per al desenvolupament en el proper període d'organitzacions revolucionàries de masses. Plantejarem aquesta qüestió en més detall després.

Per a nosaltres, el que cal abordar és la relació dialèctica que s'estableix entre les masses i l'avantguarda. En primer lloc, i com ja hem plantejat, no són les organitzacions revolucionàries les que fan la revolució, sinó les àmplies masses. Ara bé, tota la història revolucionària internacional ha mostrat que no totes les capes de la classe obrera arriben alhora a conclusions revolucionàries i comunistes, ni tan sols al començament d'una revolució. Per això és un error pretendre assemblar el partit a la classe, i incorporar-hi tota l'heterogeneïtat que aquesta arrossega del període anterior. El partit, a més de practicar la màxima democràcia interna possible, ha de ser homogeni en els seus principis, programa, mètodes i objectius, els quals expressen els interessos històrics objectius del proletariat. Si no fos així, quedaria paralitzat per controvèrsies i disputes en el moment decisiu que s'haurien d'haver resolt a l'anterior etapa prerrevolucionària. L'important és constatar l'hegemonia del partit en la classe obrera, i és a partir d'aquí quan *la tasca principal de l'organització revolucionària, del Partit Comunista, serà dirigir les masses en la seva lluita*. La relació és semblant a la del cap amb el cos, l'un depèn de l'altre, però és el cervell qui dirigeix el cos.

Però no ens perdem en paraules, anem als fets històrics mateixos. Durant molts anys, el Partit bolxevic va agrupar només una minoria de diversos milers de lluitadors obrers i joves compromesos. Això va ser així particularment en un Estat policíac-militar com era la Rússia tsarista, que impedia la formació de partits proletaris i sindicats lliures. Així, al començament de la revolució russa el febrer de 1917, el Partit bolxevic no comptava amb més de 8.000 membres; no obstant això, a l'octubre del 1917 el partit ja disposava de més de 200.000 militants. S'havia convertit en un partit de masses en un país amb una classe obrera de 10 milions; això és, un de cada 50 obrers russos estava organitzat amb els bolxevics, la qual és una proporció estimable, a més aconseguida en molt poc temps, encara que la seva influència real era molt major, estimada en milions d'obers i camperols, a través de la majoria democràtica que s'havia aconseguit als soviets. És, doncs, un partit amb 200.000 membres de masses o d'avantguarda? La nostra resposta és concreta: totes dues coses alhora.

El partit bolxevic va ser tan decisiu durant la revolució del 1917 precisament perquè s'havia format durant el període anterior sota les premisses que Lenin defensava: la necessitat d'una direcció revolucionària, de quadres versats en la lluita i armats amb el marxisme. Les conclusions de Lenin no tenen res a veure amb l'arrogància o el menyspreu cap a les masses, sinó es deriven de l'anàlisi de la societat capitalista. La tasca històrica de la classe obrera és acabar d'una vegada per totes amb la divisió de la societat en classes. Aquesta és la seva missió perquè, per primera vegada en la història, és una classe desposseïda de mitjans de producció la que pot i ha de prendre el poder a les seves mans. Concretament, aquesta tasca es tradueix en la necessitat vital de la classe obrera de tenir un programa i estratègia concrets, acabats i capaços d'establir el poder obrer. Així, el paper de la direcció revolucionària, dels quadres preparats i instruïts per una llarga pràctica i estudi de la teoria, es converteix en un factor decisiu per a la victòria en els esdeveniments d'intensa lluita de classes on la qüestió del poder és ordre del dia.

Novament, aquí creiem que els companys es contradueixen amb la seva postura més amunt esmentada quan alhora afirmen, correctament, que una de les tasques dels comunistes és vincular les lluites parcials amb un projecte totalitzant contra el sistema en conjunt. Ens preguntem, no és això *dirigir*? Nosaltres recolzem aquesta posició, per les mateixes raons que és el capitalisme, la divisió de la societat a classes, la font de tots els mals que pateixen les masses.

En aquest sentit, Lenin diu, al *Què fer?* (entenent socialdemocràcia com els comunistes):

“La socialdemocràcia *dirigeix* la lluita de la classe obrera no només per obtenir condicions avantatjoses de venda de força de treball, sinó perquè sigui destruït el règim social que obliga els desposseïts a vendre's els rics» (*¿Qué hacer?*, Pàg. 60 Ed. Pro-

greso, Moscou 1981. Cursives nostres. Traduït al català)

Aquest ha de ser, al nostre parer, el paper d'una organització revolucionària: formular conscientment allò que els treballadors arriben a comprendre de manera semiconsscient, confusa, contradictòria, etc. La tasca política consisteix a partir de les condicions objectives i l'estat de la consciència de la nostra classe sempre apuntar cap a la necessitat d'acabar amb el sistema capitalista, font de tots els mals. En una paraula: dirigir.

Tot i això, com ja hem dit, creiem que la postura teòrica dels companys del MS és l'oposada. Al nostre entendre, si portem les idees dels companys a la seva conclusió, defensen la necessitat de suplir l'organització revolucionària per la classe en la seva totalitat, eliminant així la diferència entre avantguarda i classe, entre direcció i masses. Citem, de l'article *Crítica a la qüestió organitzativa: desviacions i potencialitats*:

“En aquest sentit, l'organització revolucionària no és solament una estructura organitzativa, *sinó que és el mateix proletariat* constituint-se a si mateix com a subjecte revolucionari” (cursives nostres).

Les tasques dels comunistes avui

L'estudi del marxisme ens ensenya la relació dialèctica entre allò general i allò concret. D'aquesta manera, des del CMI defensem la vital importància del Partit Comunista en la lluita per enderrocar el capitalisme. Ara bé, les tasques concretes flueixen de la situació material donada a cada moment. Lenin, al *Què fer?*, està plantejant les tasques immediates dels comunistes en aquells moments històrics concrets a Rússia: la creació d'una organització revolucionària de caràcter professional mitjançant un diari de tota Rússia. Així, diu:

“*Si no hi ha una organització forta*, iniciada en la lluita política en qualsevol circumstància i qualsevol període, no es pot parlar d'un pla d'activitat sistemàtic, basat en principis fermes i aplicat rigorosament, únic pla que mereix el nom de tàctica” (*¿Qué hacer?*, Pàg. 50 Ed. Progreso, Moscou 1981. Cursives nostres. Traduït al català)

De la mateixa manera, ens hem de preguntar, quina és la característica principal de la nostra època? D'una banda, l'enorme decadència objectiva del capitalisme, que està portant la societat cada cop més cap a la barbàrie; de l'altra, la inexistència del factor subjectiu, del Partit revolucionari, que pugui elevar el nivell de consciència de les masses i dirigir la nostra classe a la victòria final – això és més evident amb l'experiència recent en tot un seguit de països, on les masses han demostrat el seu enorme potencial i capacitat de sacrifici sense aconseguir la seva eman-

cipació del capital. Però el desenvolupament del Partit revolucionari, novament, està connectat a les condicions materials. Les forces marxistes han estat aïllades de les masses durant un llarg període de creixement del capitalisme mundial i dominació de l'estalinisme. Compartim una de les conclusions a les que arriba el MS:

“Aquesta anàlisi ens mostra que una de les nostres limitacions és l'estat actual de les nostres forces militants, *que necessiten experimentar un creixement immediat* per a dur a terme els objectius que com a moviment ens marquem”.

Així doncs, partint de les condicions concretes donades, des del CMI pensem que *la tasca immediata que tenim els comunistes*, igual que Lenin i els bolxevics durant el final del segle XIX i principis del XX, és *construir l'organització revolucionària de quadres marxistes*. Això s'ha de fer amb una orientació sistemàtica cap a les capes de la població més obertes a les idees del comunisme, és a dir, la joventut i la joventut obrera, tal com diuen també els companys de MS.

Igualment important, com ja hem plantejat, és l'educació teòrica dels comunistes. Pel que fa a l'activitat pràctica, atesa la limitada influència de les forces comunistes, és, en paraules de Lenin:

“El contingut cabdal de *les activitats d'organització* del nostre partit, el centre de gravetat d'aquestes activitats ha de consistir en una tasca que és possible i necessària tant durant el període de l'explosió més violenta com durant el període de la calma més completa” a saber: *en una tasca d'agitació política unificada a tota Rússia, que faci llum sobre tots els aspectes de la vida i que es dirigeixi a les grans masses*” (*¿Qué hacer?*, Pàg. 187 Ed. Progreso, Moscou 1981. Cursives nostres. Traduït al català)

Aquesta activitat adreçada a les masses allà on es trobin té per objectiu incrementar les files de l'organització i guanyar influència i autoritat dins del moviment obrer i juvenil. L'objectiu, compartit amb el MS, és desenvolupar tant com sigui possible una organització revolucionària de masses, arrelada al moviment obrer. No obstant això, a diferència del que planteja el MS, el PC de masses no és el precursor mecànic d'esclats revolucionaris, *sinó el factor decisiu durant la revolució en el seu paper com a direcció*. El PC pot jugar i ha de jugar un paper en accelerar els processos revolucionaris, però és la classe obrera i les masses oprimides qui comencen i duen a terme la revolució.

Per això, el PC ha de comptar amb la major base de masses possible, perquè el procés revolucionari necessàriament és curt (de setmanes, mesos,...) i no hi ha temps per a grans experimentacions. No es pot mantenir la tensió revolucionària molt més temps, si no l'oportunitat es perd i la reacció pot prendre la iniciativa i estendre la vacil·lació

a la classe obrera, que pateix les dislocacions de la inestabilitat social, crisi, atur, i ha de viure cada dia, treballar i cobrar un salari de l'enemic de classe. Per una organització de masses entenem una força composta almenys per centenars de milers de militants, capaç de dirigir al gruix de la classe, i on l'organització ja tindria una base extensa als sindicats, soviets, al carrer, etc.

És per això que, tot i compartir la necessitat de créixer com a organització comunista, discrepem amb els companys en les tasques, ja que ells apunten a la qüestió pràctica com a punt de partida:

“La construcció d'una organització revolucionària i del socialisme implica situar-se en els elements concrets de la realitat social per a poder *impulsar apostes polítiques capaces de superar l'estat actual de coses*. La qüestió de l'estratègia i la tàctica només té sentit si existeix *una possibilitat real de posar-les en pràctica a través d'una organització revolucionària*” (èmfasis nostre).

Si bé simpatitzem amb la raó de fons que plantegen, lluitar ja de manera pràctica contra el sistema, en els termes plantejats per ells i dins del seu encaix estratègic, la conclusió que deriven per a l'època actual no és la construcció del Partit Comunista de quadres, sinó d'organitzacions de lluita que disputin l'hegemonia capitalista mitjançant el control del procés social i de producció. Ja ens hem posicionat sobre aquesta qüestió al capítol 2.

Tornant a la qüestió concreta, els anys de 1919-1923, les tasques immediates dels comunistes eren completament diferents a les actuals. Hi havia un ferment revolucionari per tot Europa, i la presa del poder era a l'ordre del dia. A Rússia, els bolxevics havien marcat el camí a seguir, i la Internacional estava formada per partits comunistes de masses a tot un seguit de països: Alemanya, França, Itàlia, etc. En aquestes condicions, els comunistes havien de preparar-se per a la presa del poder, i tenien la responsabilitat no sols d'intervenir en la lluita de classes, *sinó també de generar aquests combats*. En poques paraules, les condicions objectives i la força subjectiva dels PC van crear la possibilitat de dirigir àmplies masses de la classe obrera i els oprimits a la guerra entre les classes amb l'objectiu de prendre el poder.

Als escrits dels quatre primers congressos de la Internacional Comunista, tots els que van ser celebrats en vida de Lenin, veiem com les tasques pràctiques es deriven del desenvolupament de perspectives des del punt de vista del marxisme. Fluïnt d'aquestes perspectives es desenvolupava la tàctica concreta a aplicar, tenint en compte la situació de la lluita de classes, el ferment revolucionari, la força de la socialdemocràcia i les pròpies forces. Aquest és el mètode que cal seguir, que es basa en la filosofia marxista, la dialèctica materialista.

Així doncs, la tasca *actual* dels comunistes consisteix a preparar-se per a la revolució socialista desenvolupant l'organització perquè, un cop les masses es moguin de

manera decisiva contra el sistema, amb salts endavant en la seva consciència, puguï dirigit correctament la classe obrera en la seva tasca històrica.

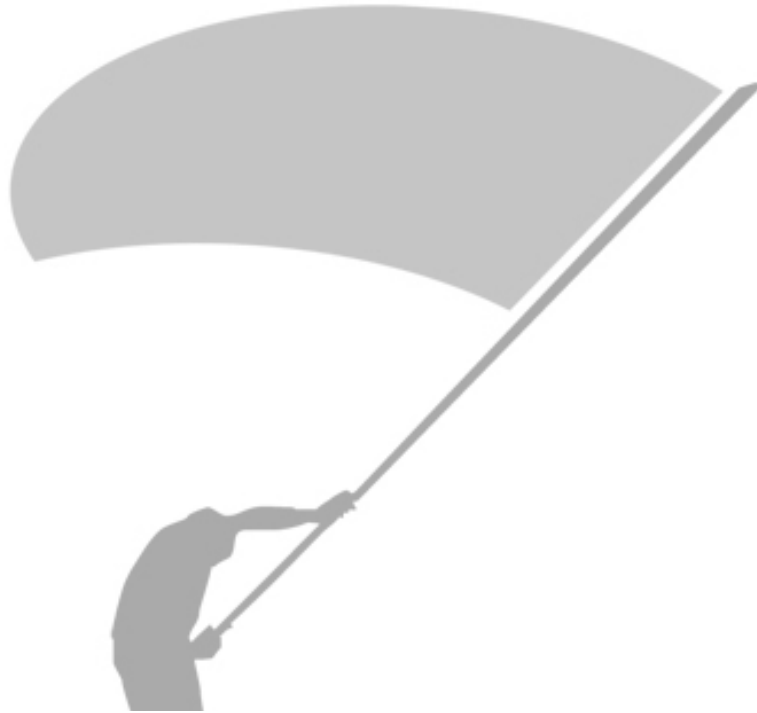
Aquest desenvolupament passa per prioritzar urgentment el creixement de l'organització i la defensa sense quarter del marxisme. Com ja hem explicat, aquest creixement ha d'anar connectat a la participació dins del moviment obrer i estudiantil, per vincular i elevar les demandes parcials, immediates, a la necessitat de posar fi al capitalisme en conjunt.

Per sobre de tot, és absolutament necessari construir una organització internacional que defensi el programa del marxisme revolucionari de manera concreta per tot el món. Només amb la intervenció decisiva del Partit Comunista en cada revolució nacional que es desenvolupi en el proper període, i la Internacional Comunista com a organització que dirigeixi i concentri l'esforç de la classe obrera mundial per enderrocar el sistema capitalista global, serà possible acabar amb la barbàrie del capitalisme mitjançant l'emancipació revolucionària de tots els oprimits.

Conclusions

Plantegem la nostra crítica als companys del MS a algunes de les seves posicions, de manera constructiva i amb un gran respecte per la valentia i la determinació amb què s'han llançat a la lluita i a construir el seu moviment. Podem tenir algunes diferències, que no amagarem ni minimitzarem, però hem après de la història de la lluita comunista, sobretot dels primers quatre congressos de la Internacional Comunista, celebrats en vida de Lenin – on tothom podia expressar la seva opinió i diferències, abans de la degeneració estalinista de la Internacional – que no hi ha cap problema a tenir diferències, sempre que s'abordin de manera fraternal, sense tergiversar els punts de vista de l'altra part, i amb l'objectiu d'elevar el nivell de la discussió i el nivell polític dels companys. Al final, serà la vida i els fets els qui diran quines parts cal corregir i quines no.

Mentrestant, seguirem atentament el desenvolupament i els avenços del Moviment Socialista, al qual desitgem el major dels èxits i amb qui esperem col·laborar, no només en un intercanvi d'idees fructífer, sinó en un treball comú allà on coincidim.

Agrairíem al lector els seus comentaris i opinions sobre aquest document

PER A CONTACTAR:

Corrent Marxista Internacional (CMI): webmaster@marxist.com

CMI (Països Catalans): corrent.marxista.internacional@gmail.com

CMI (Estat espanyol): contacto@luchadeclasses.org

www.marxist.com

www.marxista.cat

www.luchadeclasses.org

Uneix-te al Corrent Marxista Internacional!

Qui som?

El Corrent Marxista Internacional és una organització de marxistes revolucionaris present a més de 40 països de tots els continents. L'Octubre és l'organització del CMI als Països Catalans.

A 30 anys de la caiguda de l'estalinisme, el capitalisme s'enfronta a la crisi més profunda de la seva història. Milions de persones es veuen condemnades a la inactivitat forçada perquè el sistema capitalista, basat en el lucre privat dels propietaris del capital, és incapaç d'utilitzar la seva energia i el seu coneixement. Alhora, però, milions de joves i treballadors comencen a qüestionar-se la validesa del sistema i busquen una sortida.

En els últims anys s'han produït mobilitzacions de masses sense precedents que demostren la voluntat de capes cada vegada més àmplies d'entrar a l'escena política i transformar la societat. Aquestes mobilitzacions, que han derrocat règims que semblaven inamovibles i comptaven amb un enorme aparell repressiu i el recolzament de l'imperialisme, han demostrat la força de les masses oprimides quan es posen en marxa. A la vegada, però, ens ensenyen els límits de l'espontaneisme. Les masses saben el que volen, però encara no tenen un programa acabat ni una idea clara de com aconseguir-ho.

En la nostra opinió, el marxisme revolucionari és la teoria que concentra tota l'experiència de les lluites de la classe treballadora per la seva emancipació i la dota d'una eina per la victòria. El Corrent Marxista Internacional lluita perquè les idees del marxisme conquereixin la direcció del moviment revolucionari dels joves i treballadors arreu del món. El nostre objectiu és modest, volem capgirar el món de dalt a baix. L'abolició del sistema capitalista significaria, en les paraules d'Engels, "el salt de la humanitat del regne de la necessitat al regne de la llibertat". Endavant! Uneix-te a L'Octubre! Uneix-te al Corrent Marxista Internacional!

Uneix-te a la nostra lluita!

www.marxista.cat

Contacta amb nosaltres

Tel. 684184623

corrent.marxista.internacional@gmail.com

www.marxista.cat

@marxista_cat

marxista_cat